

Årsrapport 2023

Tromsø kommunale
pensjonskasse

Foto: Ørjan Marakatt Bertelsen

Innhold

Daglig leder har ordet	3
Nøkkeltall	4
Styrets beretning	5
Resultatregnskap	22
Balanse	24
Egenkapitalendringer	26
Kontantstrømanalyse	27
Noteopplysninger	28
Revisjonsberetning	42
Aktuarberetning	44

Foto: Ørjan Marakatt Bertelsen

Daglig leder har ordet

Gjennom 2023 har pensjonskassen arbeidet med å forberede seg til år 2025, når medlemmene som er født i 1963 fyller 62 år. Denne forberedelsen fortsetter inn i 2024. Det som er spesielt med akkurat 1963-kullet, er at de blir de første som, ved fylte 62 år, har muligheten til å ta ut pensjon etter den nye påslagspensjonsordningen som ble innført fra 2020. Den nye ordningen er langt mer fleksibel med tanke på regler for pensjonsuttak enn den gamle bruttopensjonsordningen som tidligere årskull er omfattet av. Blant annet kan medlemmene i den nye ordningen ta ut full pensjon eller gradert pensjon når man selv vil etter fylte 62 år, uavhengig av om hen blir stående i jobb eller ikke. Man kan også endre uttaksgrad eller avslutte pensjonsuttak når man måtte ønske det. I den nye ordningen får medlemmene mulighet til å skreddersy sitt eget pensjonsuttak.

Vi forventer at alle de nye valgmulighetene vil gi flere pensjonssaker til behandling, og økt behov for rådgivning til medlemmene. For å imøtekomme dette, er det viktig med gode digitale løsninger, som kan hjelpe medlemmene til å ta gode valg ut fra sin egen livssituasjon. Våre systemleverandører jobber iherdig med utvikling av robuste og informative løsninger, og vi forventer at mye av dette kan ruller ut i løpet av 2024.

Medlemmene anbefales å jevnlig gå inn på vår hjemmeside www.tromsopensjonskasse.no. Der er det mye informasjon om pensjonsordningen, både i tekst og videosnutter. Her kan rettighetshaverne også logge seg på «min side» for å sjekke informasjonen vi har om den enkelte, samt administrere sitt pensjonsuttak.

En vesentlig del av pensjonskassens virksomhet er å forvalte midlene som er satt av til framtidige pensjoner. Disse midlene er i hovedsak plassert i aksjefond og obligasjonsfond med verdipapirer

spredt over det meste av verden. Investeringene kastet godt av seg i 2023, og avkastningen på 9,0 prosent var nok noe høyere enn vi hadde forventet ved inngangen til året. Aksjemarkedene globalt hadde en meget god utvikling. Samtidig gjør høyere renter at man nå får bra avkastning også på rentebærende verdipapirer, som har lavere risiko for tap enn aksjer.

Avkastningen vil naturligvis variere over tid. Den gode avkastningen i 2023 bidrar imidlertid til at pensjonskassen har fått forsterket sin evne til å tåle mer utfordrende perioder i finansmarkedene uten å komme i konflikt med de myndighetspålagte kravene til kapitaldekning.

Nøkkeltall

Alle tall i hele tusen

	2023	2022	2021	2020	2019
Forholdstall:					
Bokført avkastning i kollektivporteføljen	9,0 %	-11,7 %	5,7 %	3,7 %	3,4 %
Verdijustert avkastning i kollektivporteføljen	9,0 %	-11,7 %	7,6 %	8,6 %	9,4 %
Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader som andel av kollektivporteføljen	0,29%	0,28%	0,25%	0,29%	0,36%
ESG-data					
ESG-rating (skala 0 til 10 der 10 er best)	7,50	7,10	6,70	6,10	
Karbonintensitet	70	87	99	122	
Regnskapstall (tall i tusen):					
Premieinntekter (eksl. refusj.)	506 744	557 292	458 006	318 827	388 946
Pensjonsutbetalinger (netto)	161 181	150 749	146 870	131 196	124 330
Eiendeler i selskapsporteføljen	870 418	643 963	649 131	574 942	635 841
Eiendeler i kollektivporteføljen	6 101 592	5 342 102	5 613 813	5 177 196	4 618 231
Forvaltningskapital	6 972 010	5 986 065	6 262 944	5 752 138	5 254 071
Innskutt og opptjent EK	695 355	638 026	633 952	584 638	527 007
Premiereserve	5 043 435	4 687 931	4 289 076	3 939 717	3 928 808
Premiefond	297 622	276 900	264 205	-	-
Tilleggsavsetninger			368 068	228 116	179 968
Kursreguleringsfond			626 247	501 688	258 692
Bufferfond (1)tilleggsavsetninger og kursreguleringsfond ble slått sammen til bufferfond fra og med 2022	667 650	291 663			
Soliditet:					
Solvensdekning (m/overg.regel)	149%	122%	155%	156%	140%
Solvenskapitaldekning (u/overg.regel)	149%	122%	155%	156%	140%
Medlemmer (antall):					
Aktive	7 175	6 508	6 361	5 917	5 894
Pensjonister	3 292	3 096	2 849	2 009	1 909
Oppsatte med rettigheter	17 925	17 302	16 892	16 652	15 573
Sum aktive og oppsatte	28 332	26 906	26 102	24 578	23 376
Pensjonister (antall):					
Sum pensjonister	3 292	3 096	2 849	2 009	1 909
herav alderspensjon	1 986	1 825	1 655	1 268	1 211
herav AFP og tidligpensjon	60	46	52	28	21
herav uførepensjon	972	966	903	540	538
herav ektefellepensj.	229	220	201	165	147
herav barnpensjon	45	39	38	8	13

Styrets beretning

Foto: Ørjan Marakatt Bertelsen

Pensjonskassens formål og rettsstilling

Tromsø kommunale pensjonskasse (pensjonskassen) ble opprettet i 2014 av Tromsø kommune. Pensjonskassens formål er å yte pensjoner til medlemmer og andre pensjonsberettigede i henhold til bestemmelsene i Sentral generell særavtale 2020 – pensjonsordninger (SGS 2020) som supplerer hovedtariffavtalen for kommunal sektor. Medlemmene er ansatte i Tromsø kommune og andre foretak med nær tilknytning til kommunen, herunder pensjonskassens egne ansatte.

Målsetningen er at medlemsforetakene og deres arbeidstakere og pensjonister skal oppleve pensjonskassen som den foretrukne leverandøren av offentlig tjenstepensjon. Dette oppnås ved å sikre finansieringen av pensjonsutbetalingene på en slik måte at arbeidsgivernes tilskudd til pensjonsordningen på lang sikt blir lavest mulig. Nøkkelfaktorer her er god kapitalforvaltning og effektiv drift. I tillegg legges det stor vekt på å yte god service til medlemmene, både gjennom generell informasjon og individuell service.

Pensjonskassen er en selvstendig juridisk enhet med egen regnskapsføring. Pensjonskassens midler holdes adskilt fra kommunens og foretakenes midler og pensjonskassen hefter ikke for kommunens og foretakenes forpliktelser. Styret er pensjonskassens øverste organ. Virksomheten er forankret i det samme lov- og forskriftsverk som gjelder for finans- og forsikringsbransjen for øvrig, og står under tilsyn av Finanstilsynet. Pensjonskassen er medlem av Pensjonskasseforeningen.

Kommentarer til regnskapet

Resultat

Pensjonskassens resultatregnskap i 2023 preges av god avkastning for de fleste av plasseringene i investeringsporteføljen.

Verdijustert og bokført avkastning for pensjonsmidlene ble 9,0 prosent, hvilket tilsvarte 492 millioner kroner i netto verdøkning.

Totalresultatet ble 45,4 millioner kroner. Herav var resultatet for forsikringsvirksomheten 26,4 millioner kroner, mens forvaltningen av egenkapitalen bidro med 32,3 millioner kroner. Årets skattekostnad var på 13,8 millioner kroner. Resultatet reflekterer en netto styrking av risikoutjevningfondet på 7,28 millioner kroner og en styrking av annen opptjent egenkapital på 38,1 millioner kroner.

Balanse

Egenkapitalen økte med 57 millioner kroner til 695 millioner kroner ved utgangen av 2023. Endringen inkluderer 11,9 millioner kroner i egenkapitalinnskudd fra Tromsø kommune. For å ivareta en forutsigbarhet for pensjonskassen og Tromsø kommune som sponsor, har kommunen siden 2017 ytt et årlig egenkapitalinnskudd til pensjonskassen.

Forsikringsforpliktelsene økte med 752 millioner kroner i 2023.

Den samlede balansen økte med 986 millioner kroner, fra 5,99 milliarder kroner per 31.12.2022 til 6,97 milliarder kroner, per 31.12.2023. Dette utgjør en økning på 16,5 prosent.

Endringer i forsikringsforpliktelsene og resultatdisponering

Forsikringsforpliktelsene er økt med 752 millioner kroner i 2023:

- Premiereserve og premiefond økte forpliktelsene med til sammen med 376 millioner kroner. Per 31.12.2023 er premiereserven på 5 043 millioner kroner, mens premiefondet utgjør 298 millioner kroner.
- Avkastning tilført bufferfond økte forpliktelsene med 376 millioner kroner. Bufferfondet utgjør 668 millioner kroner per 31.12.2023.

Som følge av lovendring er tilleggsavsetninger og kursreguleringsfond slått sammen til et nytt fond kalt bufferfond. Endringen gir pensjonskassen økt fleksibilitet med tanke på oppbygging og bruk av bufferkapital i år med negativ avkastning. Denne lovendringen trådte i kraft i 2022.

Resultatelementene for 2023 er disponert som følger:

- Risikoresultatet på 28 millioner kroner er tilført foretakenes premiefond. Risikoresultatet viser utviklingen i forsikringsmessige avsetninger og utbetalinger i forhold til premietariffene. Dersom utbetalingene / avsetningene knyttet til forsikringshendelser (uførhet, død og etterlatte) er høyere enn premieinntektene blir risikoresultatet negativt, og omvendt. Risikoresultatet kan også inkludere engangseffekter for eksempel som følge av planendringer eller oppdateringer i medlemsdatabasen.
- Bufferfondet er tilført 376 millioner kroner.
- Totalresultatet på 45,4 millioner kroner fordeles mellom en økning på 38,1 millioner kroner i annen opptjent egenkapital og en økning i risikoutjevningfond på 7,3 millioner kroner.

Pensjonsreformen i offentlig sektor ga en nedgang i behovet for avsetninger, beregnet til 228 millioner kroner. Av dette beløpet ble 205 millioner kroner frigjort fra premiereserven og overført til foretakenes premiefond i regnskapsåret 2020. De resterende 23 millioner kroner ble holdt tilbake i premiereserven. Etter pliktig avkastning på 2 prosent p.a. er den tilbakeholdte reserven nå 24,5 millioner kroner. Pensjonskassen har besluttet å holde disse tilbake også i 2023 som en sikkerhetsmargin fordi regelverk knyttet til AFP og pensjon for ansatte med særaldre fortsatt ikke er avklart.

Pensjonskassens styre og administrasjon

Konsesjon og selskapsvedtekter

Tromsø kommunale pensjonskasse er gitt konsesjon til å drive kollektiv pensjonsforsikring i henhold til finansforetaksloven § 2-16. Pensjonskassens selskapsvedtekter er godkjent av Finanstilsynet. Selskapsvedtekter for Tromsø kommunale pensjonskasse ble vedtatt av styret 15.5.2014 og godkjent av Finanstilsynet 26.8.2014. Vedtektene er sist endret 5.5.2022 og godkjent av Finanstilsynet 20.9.2022.

Administrasjon og drift

Det ble i 2023 avholdt ti styremøter, herav åtte ordinære og to ekstraordinære styremøter. Ett av de ordinære styremøtene ble avholdt over to dager og kombinert med et styreseminar. I styreseminaret ble det avholdt møter med en rekke av pensjonskassens verdipapirfondsforsvaltere. Dette ga styret økt innsikt i forvaltningen av pensjonskassens midler.

Pensjonskassens revisor, PwC, deltok i to av styremøtene. Ansvarshavende aktuar fra Gabler Pensjonstjenester AS deltok i sju av styremøtene. Internrevisor fra Deloitte AS deltok i to av styremøtene.

Pensjonskassens styre er sammensatt som følger:

Oppnevnt av kommunen	Varamedlemmer
Oddmund Åsen (leder)	Barbara Vögele
Rolleiv Lind (nestleder)	Irene Dahl
Anni Beate Skogman	Rita Roaldsen
Anne Birgit Nilsen	Ivar Sæther
Wenche Øverås	Frank Isaksen
Valgt av rettighetshav.	Varamedlemmer
Ståle Armann Madsen	Tor Eigil Johansen
Randi Furulund	Siv Anne Warvik

Styrets sammensetning reguleres av finansforetaksloven § 8-4. Styret skal ha minst fem medlemmer der minst ett medlem ikke har annen tilknytning til pensjonskassen eller medlemsforetakene. Tre av de faste styremedlemmene faller inn under denne definisjonen. Styret består av fire kvinner og tre menn. Det lovmessige kravet til kjønnsbalanse er dermed oppfylt.

Det er utbetalt 658 241 kroner i styrehonorarer i 2023. Pensjonskassen har tegnet styreansvarsforsikring som dekker styre- og varamedlemmenes økonomiske ansvar knyttet til vervet, oppad begrenset til 10 millioner kroner totalt.

Ved utløpet av 2023 hadde pensjonskassen fem fast ansatte medarbeidere, en kvinne og fire menn.

Daglig leder er leid ut til Harstad kommunale pensjonskasse med 50 prosent av sin stilling. Pensjonskassen hadde dermed 4,5 årsverk internt per 31.12.2023. Intensjonen med samarbeidet med Harstad kommunale pensjonskasse er gjensidig kompetanseutveksling og kostnadseffektiv drift.

Det har ikke inntruffet noen yrkesskade i løpet av 2023. Styret anser at arbeidsmiljøet i pensjonskassen er godt. Pensjonskassens administrasjon hadde gjennom 2023 tilhold i Skippergata 35/39 i Tromsø.

Pensjonskassen innregner pensjonsforpliktelsene for egne ansatte etter IAS19.

Pensjonskassens daglige drift er organisert som følger: Rådgivning av medlemmene i pensjonsspørsmål og saksbehandling av pensjonstilfeller utføres i hovedsak av pensjonskassens egne ansatte. Til støtte i dette arbeidet leier pensjonskassen tilgang til Storebrand Pensjonstjenesters forsikringsystem. Denne strukturen legger godt til rette for nærhet til medlemmene ved informasjon, rådgivning og saksbehandling, samtidig som vi har tilgang til robuste systemer og spesialisert fagkompetanse for kompliserte saker.

Pensjonskassen kjøper også regnskapstjenester gjennom Storebrand Pensjonstjenester, som har utkontraktert denne delen av virksomheten til Aider AS.

Pensjonskassen kjøper aktuar tjenester av Gabler Pensjonstjenester AS. Isabelle Graasvoll ivaretar pensjonskassens aktuarfunksjon. Aktuarfunksjonen skal bidra inn i styrets kontrollarbeid knyttet til forsikringsvirksomheten.

Innen kapitalforvaltning har pensjonskassen inngått avtale om investeringsrådgivning med Gabler Investments AS. Ølver Haveland er pensjonskassens primære kontaktperson i Gabler Investments.

Avtalen inkluderer rådgivning knyttet til utarbeidelse av investeringsstrategi, produktutvelgelse, porteføljerapportering, depotløsning for verdipapirhandel og rapportering på bærekraft og etikk i kapitalforvaltningen.

Pensjonskassens risikostyringsfunksjon ivaretas av Gabler Risk Management AS ved Kristine Maggistro. Funksjonen bidrar blant annet med risikorapportering og kontroll av etterlevelse av lover, forskrifter og interne strategier.

Deloitte AS er pensjonskassens internrevisor. Gry-Kjersti Berget er hovedansvarlig for internrevisjonen.

Thomas Steffensen i PwC er ansvarlig revisor for pensjonskassen.

Medlemsforetak

Pensjonskassen forvalter pensjonsordningen for Tromsø kommunes arbeidstakere. Andre foretak som har nær tilknytning til kommunen og som har offentlig tjenstepensjonsordning for de ansatte, kan også ha pensjonsordning i pensjonskassen. Dette omfatter blant annet foretak kommunen har eierandel i eller stiftelser som er nært knyttet til kommunen

Ved utgangen av 2023 hadde følgende foretak forsikringsavtale med pensjonskassen:

- Tromsø kommune
- Tromsø Parkering AS
- Tromsø Havn KF
- Remiks-konsernet (3 aksjeselskaper)
- Tromsø kirkelige fellesråd
- Tromsøbadet KF
- Tromsø kommunale pensjonskasse
- Tromsø brann og redning KF
- Tromsøbolig KF

Forsikringsvirksomheten

Pensjonskassens pensjonsytelser følger av Sentral generell særavtale vedrørende pensjonsordninger innen KS-området (SGS 2020). Ytelsene omfatter alderspensjon, uførepensjon, ektefellepensjon og barnpensjon. For nærmere informasjon vises det til pensjonskassens hjemmesider.

www.tromsopensjonskasse.no.

Utviklingen i medlemsbestanden

Tabell 1 gir en oversikt over antall medlemmer i pensjonskassen ved utgangen av 2023 sammenlignet med tidligere år.

Pensjonskassen har ved utgangen av 2023

7 175 premiebetalende medlemmer, en økning på 10 prosent sammenliknet med foregående år. Oppsatte rettigheter er rettighetene til tidligere ansatte i pensjonskassens medlemsforetak. Forskjellen i antall pensjonister fra 2019/20 til 2021 er at de oppsatte pensjonistene er inkludert i tallet for antall pensjonister fra 2021 og senere.

Pensjonister og utbetalte pensjoner

Tabell 2 viser utbetalte pensjoner og netto refusjon fra andre pensjonsordninger.

Premieinntekter

Tabell 3 gir en oversikt over innbetalte premier til pensjonskassen i 2023 sammenlignet med 2022. I tabellen er arbeidstakers bidrag inkludert. Dette utgjør 2 prosent av pensjonsgivende inntekt («pensjonsgrunnlag») og trekkes av arbeidsgiver. Øvrig premie betales i sin helhet av arbeidsgiver.

Nedgangen i premie fra 2022 til 2023 skyldes en reduksjon i premien for bruttogaranti. Denne reduksjonen kommer av at samordning av offentlig tjenstepensjon isolert sett ga negativ premie i 2023, og det skyldes blant annet planendring for særalderpensjon hvor det var avsatt mer enn nødvendig, samt senere uttak av pensjon. Nedgangen i premie kommer også delvis som følge av periodiseringer mellom 2022 og 2023.

Pensjonsforpliktelser

Tabell 4 gir en oversikt over pensjonskassens risikoutjevningsfond og premiereserve i 2023 sammenlignet med tidligere år.

Premiereserve er midler avsatt til dekning av pensjonskassens framtidige forsikringsforpliktelser. Generelt skal de forsikringstekniske forutsetninger gi uttrykk for realistiske forventninger om framtidig utvikling av pensjonsutbetalingene til pensjonskassen, samtidig som det er ønskelig med sikkerhetsmarginer. Pensjonskassens beregningsgrunnlag er utformet i overensstemmelse med dette.

Pensjonskassen anvender en dynamisk dødelighetstariff, K2013, og er fullfinansiert i tråd med denne. Premiereserven er beregnet med en gjennomsnittlig grunnlagsrente på 2,19 prosent.

Risikoutjevningsfondet har som formål å absorbere svingninger i resultatet av forsikringsvirksomheten over tid, ved at risikoresultatet innenfor nærmere bestemte grenser kan salderes mot risikoutjevningsfondet.

Tabell 1: Utvikling i medlemsbestand

	2023	2022	2021	2020	2019
Antall aktive medlemmer	7 175	6 508	6 361	5 917	5 894
Antall pensjonsister	3 292	3 096	2 849	2 009	1 909
- herav uførepensjonister	972	966	903	540	538
- herav AFP	60	46	52	28	21
- herav alderspensjonister	1 986	1 825	1 655	1 268	1 211
- herav ektefellepensjonister	229	220	201	165	147
- herav barnpensjonister	45	39	38	8	13
Oppsatte rettigheter	17 925	17 302	16 892	16 652	15 573
Sum antall rettighetshavere	28 392	26 906	26 102	24 578	23 376

Tabell 2: Utbetalte pensjoner

Pensjonsart (mill. kr.)	2023	2022	2021	2020	2019
Uførepensjon	31,7	31,4	30,7	28,7	28,7
Alderspensjon	110,9	101	93,8	85,4	80,8
Etterlattepensjon	9,5	10,1	8,71	7,62	7,19
Barnpensjon	1,9	0,59	0,58	0,80	0,98
AFP	18	15,0	16,8	16,2	15,3
Netto refusjoner (inntekt)	-12,1	-8,46	-9,43	-7,58	-8,75
Annet	1,3	0,98	5,79		
Sum pensjonsutbetalinger	161	151	147	131	124

Tabell 3: Innbetalte premier

	Premiesats (% av pensjonsgrunnlag)		Premiebeløp (millioner kroner)	
	2023	2022	2023	2022
Ordinær premie	7,19%	9,20%	187	215
Reguleringspremie	7,66%	10,59%	199	247
Engangspremie	2,49%	0,00%	65	0
Bruttogaranti	0,16%	2,74%	4	64
Selskapspremier	1,34%	0,73%	35	17
Rentegarantipremie og fortjeneste	0,67%	0,61%	17	14
Sum premie	19,50%	23,88%	507	557

Tabell 4: Risikoutjevningfond og premiereserve

Millioner kroner	2023	2022	2021	2020	2019
Premiereserve	5043	4 688	4 289	3 940	3 929
Risikoutjevningfond	92,9	85,6	66,2	62,6	60,4

Samfunnsansvar og bærekraft

Pensjonskassens virksomhet forurenser ikke det ytre miljø.

Pensjonskassens samfunnsansvar er i første rekke å levere offentlig tjenstepensjon på en kostnads-effektiv måte. Styret har etablert prinsipper for ansvarlige investeringer, som gjengitt i neste avsnitt gjengitt i neste avsnitt.

Prinsipper For Ansvarlige Investeringer (ESG)

Pensjonskassens investeringer skal støtte opp om arbeidet med å redusere miljøskadelig virksomhet og motvirke brudd på menneskerettigheter og arbeidstakeres rettigheter. Tillitsfull og transparent selskapsstyring er en forutsetning for å kunne måle utviklingen på disse områdene i selskapene vi er investert i. Gjennom dette arbeidet vil pensjonskassen bidra til å nå FN's bærekraftsmål, og i tillegg redusere risikoen for tap i pensjonskassens porteføljer.

Generelle betraktninger

Våre midler er plassert i aksje- og rentefond gjennom anerkjente forvaltere. Pensjonskassen har dermed ikke direkte innflytelse på hvilke selskaper som ligger i porteføljen til enhver tid. Disse retningslinjene er utformet for å minimere sannsynligheten for at uønskede plasseringer kommer inn i porteføljene.

Pensjonskassens midler skal derfor investeres gjennom forvaltere som investerer i selskaper som:

- Overholder menneskerettigheter og arbeidstageres rettigheter.

- Har en troverdig og transparent selskapsstyring, og overholder korrupsjonslovgivning.
- Ikke forårsaker miljødeleggelser gjennom sin virksomhet.
- Ikke har en vesentlig andel av sine inntekter fra virksomhet som på annen måte anses som uakseptabel. Dette kan eksempelvis dreie seg om produksjon av tobakk, pornografi eller kontroversielle våpen.

Pensjonskassen skal styrke sin ESG-profil over tid. Dette kan oppnås ved grundig vurdering av nye fond, samt måling og oppfølging av eksisterende forvaltere.

Verdibasert ekskludering

Pensjonskassen bruker NBIMs ekskluderingsliste som referanse for ekskludering av enkeltselskaper. Det er ikke ønskelig å være investert i selskaper som står på denne ekskluderingslisten, men pensjonskassen anerkjenner at enkeltselskaper kan vurderes ulikt av ulike aktører. Eventuelle avvik fra ekskluderingslisten skal ha særskilt og tungtveiende begrunnelse, for eksempel annen rettfærdiggjørende informasjon, særlig positiv utvikling eller eksplisitte unntak fra konkrete kriterier for produktbasert eller atferdsbasert utelukkelse.

En redegjørelse for investeringer i selskaper som er ekskludert av NBIM skal fremlegges av administrasjonen til styret med anbefalte tiltak. Redegjørelsen skal alltid inneholde en uttalelse fra forvalter, men kan også være supplert med informasjon fra andre kilder. Styret skal foreta en konkret vurdering av redegjørelsen.

	ESG-rating		Karbonintensitet	
	Tromsø kpk	Indeks	Tromsø kpk	Indeks
2023	7,5	7,0	70	99
2022	7,1	6,7	87	124
2021	6,7	6,4	99	127
2020	6,1	i/t	122	i/t

Overordnede krav til ESG-risiko

På porteføljenivå er målsetningene for ESG-risiko som følger:

- Porteføljen skal ha en gjennomsnittlig vektet karbonintensitet som er lavere enn en likevektet referanseindeks bestående av MSCI ACWI (aksjer) og Barclay's Global Aggregate Index (obligasjoner).
- Porteføljen skal ha en samlet ESG-score som er høyere enn den samme likevektede indeksen. For tiden brukes MSCIs rammeverk for ESG-rating til å fastsette ESG-score.

Krav til ESG-risiko i enkeltfond

Alle pensjonskassens forvaltere skal ha signert på at de følger FNs prinsipper for bærekraftige investeringer. Alle fond pensjonskassen er investert i må kunne dokumentere en tilfredsstillende ESG-policy. De skal også kunne redegjøre for sitt ESG-arbeid på selskapsnivå på en tilfredsstillende måte. I tillegg gjelder følgende krav:

- Styret skal alltid vurdere ESG-risiko ved innføring av nye fond. Nye fond i porteføljen skal fortrinnsvis styrke pensjonskassens ESG-profil.
- For fond som allerede er i porteføljen, skal forvalters etterlevelse av ESG-spørsmål følges opp.
- Pensjonskassen skal ikke foreta nyinvesteringer i fond som har en lavere gjennomsnittlig ESG-rating enn A. Dersom et fond som er i porteføljen faller under dette nivået, skal en særskilt gjennomgang av fondet legges fram for styret, med vekt på årsakene til redusert rating.
- Dersom ratingen til et fond faller under BBB, skal forvalter følges opp og oppfordres til å styrke fondets ESG-profil. Forvalter skal innen seks måneder enten ha styrket ratingen eller ha lagt fram en tilfredsstillende plan for dette. Hvis ikke, skal pensjonskassen selge seg ut av fondet.

Rapportering

En rapport over porteføljens ESG-profil skal behandles kvartalsvis av styret.

Tabellen over viser nøkkeltall fra rapporteringen de fire siste årene.

ESG-ratingen er basert på metodikk fra MSCI, som vurderer hvert enkelt selskaps risikoeksponering og risikostyring med hensyn til relevante ESG-faktorer. Selskapene vurderes på en skala fra 0 (verst) til 10 (best) langs tre dimensjoner: miljø, sosiale forhold og selskapsstyring (environmental, social and governance – ESG). Porteføljens ESG-rating er det vektete gjennomsnittet av ratingen til de underliggende investeringene.

Karbonintensitet måler antall tonn utslipp av karbonekvivalenter mot selskapenes omsetning målt i millioner amerikanske dollar. Måltallet tar hensyn til selskapets størrelse og hvor karbonintensiv selskapets verdiskapning er. Porteføljens karbonintensitet er det vektete gjennomsnittet av karbonintensiteten til de underliggende investeringene.

Pensjonskassen var per 31.12.2023 ikke investert i noen selskaper på NBIMs ekskluderingsliste.

Investeringer i Russland

Styret i pensjonskassen har som en følge Russlands invasjon av Ukraina, og herunder brudd på folkeretten, vedtatt å ekskludere russiske verdipapirer fra pensjonskassens portefølje. Alle pensjonskassens forvaltere har trukket seg ut av russiske verdipapirer.

Finansvirksomheten

Formålet med kapitalforvaltningen er å sørge for at pensjonskassens eiendeler investeres slik at det oppnås best mulig avkastning innenfor forsvarlige risikorammer og det til enhver tid gjeldende regelverk. Kapitalforvaltningen skal bidra til at pensjonskassen har en forsvarlig bufferkapital og likviditet til å utbetale avtalte pensjoner til enhver tid, samt å gi en avkastning som reduserer behovet

for innbetalinger fra arbeidsgiverne over tid. Årlig finansresultat, eller tidligere avsatte regnskapsreserver, skal minimum dekke de årlige finanskostnader (grunnlagsrenten).

Finansmarked og makro

Året 2023 ble et godt år i aksjemarkedet og et mer normalår i rentemarkedet. Som i 2022 har forventninger til inflasjon og renter vært viktige drivere for utviklingen til finansmarkedene. I tillegg har fremskritt innen kunstig intelligens bidratt til sterk avkastning innen teknologisektoren.

Inngangen til året var preget av pessimisme i aksjemarkedet etter et svakt 2022, med forventninger om aksjemarkedsfall det kommende året. Det motsatte viste seg å bli tilfelle, med sterk avkastning i årets to første måneder. I mars og april fikk markedene igjen negative overraskelser da det stormet rundt banksektoren. Vi ble da vitne til tre av de fire største bankkonkursene i amerikansk historie og den europeiske storbanken Credit Suisse ble oppløst. Bankkollapsen var et resultat av den kraftige renteoppgangen og manglende risikostyring på bankenes balanser, og førte med seg kraftig rentefall. Handlekraftige sentralbanker kom raskt på banen, betrygget bankenes innskytere, og dempet uroen.

De lange rentene fortsatte trenden fra 2022 og steg videre i store deler av fjoråret. De lange rentene toppet ut i oktober på over fire prosent i Norge og fem prosent i USA. Renteøkningen bidro til at avkastningen fra rentemarkedet ble holdt nede store deler av året. Til tross for renteøkningen var det et utvalg store teknologiselskaper som steg kraftig i verdi gjennom året. Disse teknologiselskapene ble kalt for «The Magnificent Seven», og en viktig driver for avkastningen var muligheter disse selskapene hadde innen kunstig intelligens. For året som helhet utgjorde avkastningen til disse syv selskapene to tredjedeler av avkastningen til det amerikanske aksjemarkedet.

Avkastningen i finansmarkedene kom sterkt tilbake i fjerde kvartal, drevet av forventninger om at sentralbankene hadde fått kontroll på inflasjonen og at rentetoppen var nær. Globale aksjer steg betydelig i kvartalet, og globale renter gikk fra negativ avkastning til normalavkastning for året sett under ett. Samlet sett endte globale aksjer opp 28 prosent målt i norske kroner. Ettersom den norske kronen svekket seg gjennom året var avkastningen noe lavere, 22 prosent, for globale aksjer valutastikret til norske kroner. Globale obligasjoner endte opp

med å gi en avkastning på 5 prosent, mens norske obligasjoner endte opp 4 prosent i 2023.

Eiendom var en aktivaklasse hvor realitetene gjorde seg til kjenne i avkastningstallene for 2023. Økte renter ga utslag i høyere avkastningskrav som dro ned verdsettelsen av eiendomsmassen. Løpende leieinntekter og prisjustering av leiekontraktene bidro positivt, men klarte på langt nær å oppveie for verdsettelseeffekten av økte renter.

Retningslinjer for kapitalforvaltningen

Styret har utarbeidet strategi og retningslinjer for kapitalforvaltningen, som blir revidert minst én gang i året. Disse fastsetter rammer for plassering av pensjonskassens midler, risikorammer og krav til løpende oppfølging. Strategi og retningslinjer skal sikre at pensjonskassen oppnår en god avkastning med en risiko som er tilpasset pensjonskassens risikobærende evne.

Forvaltningen av pensjonskassens midler var til og med 31.12.2022 delt mellom selskapsporteføljen og kollektivporteføljen, som ble forvaltet separat. Kollektivporteføljen besto av pensjonsmidlene, mens selskapsporteføljen besto av pensjonskassens egenkapital.

Per 1.6.2022 ble pensjonskassens investeringseiendommer solgt til Tromsø kommune. Eiendommene ble overført til pensjonskassen som kjernekapital da pensjonskassen ble opprettet i 2014. Samlet salgspromeny var 368,1 millioner kroner.

Investeringseiendommene ble forvaltet gjennom selskapsporteføljen. Da eiendeler som utgjorde en så betydelig andel av selskapsporteføljens aktiva ble avhendet, evaluerte styret hele porteføljensammensetningen på nytt. Resultatet ble at styret valgte å slå sammen forvaltningen av selskaps- og kollektivporteføljen fra og med 1.1.2023. Sammensetningen av den nye totalporteføljen gir omtrent samme samlede risiko for pensjonskassen som før investeringseiendommene ble solgt.

I 2023 har styret gjort enkelte tilpasninger i strategisk aktivaallokering ved at porteføljens aksje- og renterisiko er noe redusert. Pensjonskassen deltok i en aksjeemisjon i Polaris Eiendom AS og investerte med det 30 millioner kroner i selskapet. Polaris Eiendom eier næringseiendom i Tromsø, Narvik, Bodø og Sortland.

Forvaltningen av porteføljen er utkontraktert til profesjonelle og anerkjente kapitalforvaltere. Porteføljen er plassert i bredt diversifiserte fond hos ulike forvaltere.

Plassering av pensjonskassens midler

Per 1.1.2023 ble forvaltningen av selskaps- og kollektivporteføljen slått sammen slik at aktivaforordelingen er lik i de to porteføljene. Per 31.12.2023 utgjorde kollektivporteføljens andel 87,5 prosent av totalporteføljen, mens selskapsporteføljens andel utgjorde 12,5 prosent av totalporteføljen.

Tabell 5 viser aktivaforordelingen i totalporteføljen per 31.12.2023 sammenlignet med de fire foregående årene. For årene 2019 – 2022 framkommer tallene ved å summere kollektiv- og selskapsporteføljen.

Plasseringenes markedsverdi per utgangen av de fem siste årene framgår i tabell 6.

Da kollektiv- og selskapsporteføljen ble forvaltet separat, var det betydelig forskjell på eksponeringen i de to porteføljene. Dette er illustrert i de tabell 7 og 8, først for kollektivporteføljen og deretter selskapsporteføljen.

Pensjonskassens midler er plassert i bredt diversifiserte verdipapirfond med mandat til å investere i et stort utvalg av verdipapirer over store deler av verden. I tabell 9 –14 vises noen eksempler på pensjonskassens investeringer. Det bemerkes at investeringer i verdipapirfond innebærer at pensjonskassen selv ikke har direkte innflytelse på enkeltplasseringer.

Tabell 5: Aktivaforordeling, totalporteføljen

Aktivaforordeling totalporteføljen	Eksponering i prosent				
	31/12/2023	31/12/2022	31/12/2021	31/12/2020	31/12/2019
Aksjer utviklede markeder	24,5 %	25,1 %	25,9 %	18,2 %	18,2 %
Aksjer framvoksende markeder	1,9 %	4,1 %	2,7 %	4,6 %	2,8 %
Ikke-børsnoterte aksjer	0,3 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Høyrenteobligasjoner	3,1 %	6,2 %	6,6 %	11,1 %	6,3 %
Globale obligasjoner	22,4 %	22,0 %	22,5 %	22,3 %	17,7 %
Norske/nordiske obligasjoner	32,3 %	26,5 %	19,4 %	21,8 %	31,1 %
Ubelånt eiendom	8,9 %	11,1 %	16,9 %	17,0 %	16,7 %
Belånt eiendom	0,4 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Pengemarked/bank	6,2 %	4,9 %	6,1 %	5,0 %	7,2 %
Totalt	100%	100%	100%	100,0 %	100,0 %

Tabell 6: Aktivaforordeling, totalporteføljen

Aktivaforordeling totalporteføljen	Eksponering i millioner kroner				
	31/12/2023	31/12/2022	31/12/2021	31/12/2020	31/12/2019
Aksjer utviklede markeder	1 634	1 457	1 600	1 034	919
Aksjer framvoksende markeder	130	238	165	260	139
Ikke-børsnoterte aksjer	18,4	-	-	-	-
Høyrenteobligasjoner	208	360	405	630	319
Globale obligasjoner	1 497	1 276	1 388	1 268	895
Norske/nordiske obligasjoner	2 152	1 541	1 199	1 243	1 569
Ubelånt eiendom	591	645	1 045	969	841
Belånt eiendom	29,3	-	-	-	-
Pengemarked/bank	412	286	375	287	365
Totalt	6 672	5 803	6 176	5 692	5 046

Fordeling mellom ulike land:

Tabell 9 og 10 viser hvordan henholdsvis aksje- og obligasjonsporteføljen er fordelt på ulike land.

Den store eksponeringen mot amerikanske aksjer skyldes at USA utgjør hele 63 prosent av verdensindeksen. Pensjonskassen har ikke plasseringer i det norske aksjemarkedet, men har allikevel en vesentlig eksponering mot norsk økonomi gjennom obligasjonsporteføljen, som man ser i tabell 9.

Fordeling mellom ulike bransjer:

I tabell 11 og 12 ser vi de ti største bransjene i henholdsvis aksje- og obligasjonsporteføljen. Oversiktene er basert på FactSets bransjeklassifisering, oversatt til norsk.

Bransjesammensetningen i obligasjonsporteføljen avviker fra bransjesammensetningen i aksjeporteføljen. Dette bidrar til god risikospredning.

De største enkeltplasseringene i porteføljen:

Tabell 13 på side 16 viser de ti største selskapene i aksjeporteføljen.

Tabell 14 viser de ti største plasseringene i obligasjonsporteføljen. I denne porteføljen finner man både kommersielle selskaper og offentlige myndigheter blant utstederne.

Avkastning

Pensjonskassens investeringer ga 9,0 prosent avkastning i 2023. Tabell 15 viser verdjustert avkastning per aktivaklasse og totalt for perioden 2019 – 2023.

Styret konstaterer at avkastningen var god i 2023. Aktivaklassen ikke-børsnoterte aksjer er ikke verddivurdert per 31.12.2023, og avkastningstallet inkluderer kun honorar til forvalter.

Tabell 7: Aktivafordeling, kollektivporteføljen

Aktivafordeling, kollektivporteføljen	Eksponering i millioner kroner				
	31/12/2023	31/12/2022	31/12/2021	31/12/2020	31/12/2019
Aksjer utviklede markeder	1430	1 457	1 600	1 034	919
Aksjer framvoksende markeder	114	238	165	260	139
Ikke-børsnoterte aksjer	16,1	-	-	-	-
Høyrenteobligasjoner	182	360	405	630	319
Globale obligasjoner	1310	1 276	1 388	1 268	895
Norske/nordiske obligasjoner	1883	1 042	1 107	1 163	1 497
Ubelånt eiendom	517	645	670	612	492
Belånt eiendom	25,6	-	-	-	-
Pengemarked/bank	361	161	245	167	262
Totalt	5838	5 179	5 579	5 134	4 524

Tabell 8: Aktivafordeling, selskapsporteføljen

Aktivafordeling, selskapsporteføljen	Eksponering i millioner kroner				
	31/12/2023	31/12/2022	31/12/2021	31/12/2020	31/12/2019
Aksjer utviklede markeder	204	-	-	-	-
Aksjer framvoksende markeder	16	-	-	-	-
Ikke-børsnoterte aksjer	2,3	-	-	-	-
Høyrenteobligasjoner	26	-	-	-	-
Globale obligasjoner	187	-	-	-	-
Norske/nordiske obligasjoner	269	499	92	80	72
Ubelånt eiendom	74	-	375	358	349
Belånt eiendom	3,7	-	-	-	-
Pengemarked/bank	52	125	130	120	102
Totalt	834	624	597	558	523

Tabell 9: De ti største landene i aksjeporteføljen

Land	% av totalporteføljen	% av aksjeporteføljen
USA	16,1 %	61,0 %
Frankrike	1,2 %	4,5 %
Japan	1,0 %	3,9 %
India	0,9 %	3,5 %
Storbritannia	0,8 %	3,2 %
Nederland	0,8 %	2,8 %
Sveits	0,7 %	2,6 %
Canada	0,6 %	2,1 %
Danmark	0,5 %	2,0 %
Tyskland	0,5 %	1,8 %
Sum topp 10	23,1 %	87,4 %

Tabell 10: De ti største landene i obligasjonsporteføljen

Land	% av totalporteføljen	% av obligasjonsporteføljen
Norge	25,3 %	39,6 %
Sverige	7,1 %	11,0 %
USA	6,0 %	9,3 %
Finland	1,7 %	2,7 %
Nederland	1,4 %	2,2 %
Frankrike	1,4 %	2,2 %
Danmark	1,1 %	1,8 %
Kina	1,0 %	1,6 %
Tyskland	1,0 %	1,5 %
Storbritannia	0,9 %	1,5 %
Sum topp 10	47,0 %	73,4 %

Tabell 11: De ti største bransjene i aksjeporteføljen

Bransje	% av totalporteføljen	% av aksjeporteføljen
Teknologiske tjenester	4,3 %	16,1 %
Finans	3,5 %	13,4 %
Elektronikk	3,2 %	11,9 %
Helseteknologi	2,8 %	10,5 %
Industriproduksjon	2,5 %	9,3 %
Detaljhandel	1,8 %	7,0 %
Forbruksvarer	1,5 %	5,7 %
Kommersielle tjenester	1,1 %	4,0 %
Tjenester til husholdninger	0,8 %	3,1 %
Prosessindustri	0,8 %	3,1 %
Sum topp 10	22,3 %	84,2 %

Tabell 12: De ti største bransjene i obligasjonsporteføljen

Bransje	% av total-porteføljen	% av obligasjons-porteføljen
Finans	22,0 %	34,5 %
Offentlige myndigheter	7,6 %	11,8 %
Forsyning	1,9 %	2,9 %
Forbruksvarer	1,6 %	2,5 %
Industriproduksjon	1,2 %	1,8 %
Ikke-energibærende mineraler	1,1 %	1,8 %
Kommunikasjon	1,0 %	1,5 %
Elektronikk	0,8 %	1,2 %
Prosessindustri	0,7 %	1,1 %
Teknologiske tjenester	0,5 %	0,8 %
Sum topp 10	38,3 %	59,9 %

Tabell 13: De ti største selskapene i aksjeporteføljen

Selskap	% av totalporteføljen	% av aksjeporteføljen
Microsoft Corporation	1,1 %	4,3 %
Amazon.com, Inc.	0,7 %	2,6 %
Taiwan Semiconductor	0,4 %	1,6 %
Texas Instruments Incorporated	0,4 %	1,4 %
Apple Inc.	0,3 %	1,3 %
Danaher Corporation	0,3 %	1,3 %
Schneider Electric SE	0,3 %	1,3 %
Applied Materials, Inc.	0,3 %	1,2 %
Trane Technologies plc	0,3 %	1,1 %
Thermo Fisher Scientific Inc.	0,3 %	1,1 %
Sum topp 10	4,5 %	17,1 %

Tabell 14: De ti største plasseringene i obligasjonsporteføljen

Obligasjonsutsteder	% av totalporteføljen	% av obligasjonsporteføljen
Government of the United States of America	2,1 %	3,3 %
SpareBank 1 SR-Bank ASA	1,7 %	2,6 %
Olav Thon Eiendomsselskap ASA	1,6 %	2,5 %
DNB Bank ASA	1,3 %	2,0 %
SpareBank 1 SMN	1,0 %	1,6 %
ENTRA ASA	1,0 %	1,5 %
Government of China	0,8 %	1,3 %
Government of Romania	0,7 %	1,1 %
Vasakronan AB (publ)	0,7 %	1,1 %
Brage Finans AS	0,7 %	1,1 %
Sum topp 10	11,6 %	18,1 %

Både aksje- og renteporteføljene hadde positiv utvikling i 2023. Eiendomsporteføljen ga imidlertid negativ avkastning da høyere rentenivå gjorde denne aktivaklassen relativt sett mindre attraktiv. Det vises for øvrig til markedskommentaren lenger opp, under avsnittet «finansmarked og makro».

Tabell 16 viser avkastningen i kollektivporteføljen de siste fem årene sammenlignet med indeks. Den viser også annualisert avkastning de siste fem årene sammenlignet med indeks. Indeksverdiene framkommer som et veid gjennomsnitt av offentlig tilgjengelige indekser per aktivaklasse.

FINANSIELL RISIKO

Styret har valgt en forvaltningsstrategi med moderat risiko. Med risiko menes i denne sammenheng sannsynligheten for tap i våre aktivas verdi i forhold til tilgjengelig bufferkapital. For å sikre en høyest mulig avkastning i forhold til det valgte risikonivå, har pensjonskassen bygd opp en forvaltningsportefølje som består av obligasjoner, aksjer, eiendom og bankinnskudd. De ulike aktiva er i varierende grad

utsatt for finansiell risiko. Aksjerisiko, eiendomsrisiko, kredittrisiko, renterisiko, valutarisiko og likviditetsrisiko er hovedformene for finansiell risiko disse plasseringene er utsatt for.

Aksjerisiko

Med aksjerisiko menes risiko for tap på aksjer som følge av endringer i markedspriser på disse. Pensjonskassen har fastsatt allokeringssrammer for å begrense denne type risiko.

Eiendomsrisiko

Med eiendomsrisiko menes risiko for tap av verdi av eiendom som følge av nedgang i markedspriser på disse. Pensjonskassens gjenstående eiendomsseksponering, etter salg av egne eiendommer til Tromsø kommune, utgjør investering i bredt diversifiserte ubelånte eiendomsfond der motpartsrisikoen anses som moderat.

Tabell 15: Avkastning i kollektivporteføljen

Avkastning i kollektivporteføljen	31/12/2023	31/12/2022	31/12/2021	31/12/2020	31/12/2019
Aksjer utviklede markeder	22,8 %	-21,4 %	20,3 %	12,6 %	25,3 %
Aksjer framvoksende markeder	14,2 %	-14,2 %	1,6 %	16,9 %	26,2 %
Ikke-børsnoterte aksjer	-41,5 %				
Høyrenteobligasjoner	11,7 %	-11,7 %	6,1 %	2,9 %	10,5 %
Globale obligasjoner	5,9 %	-13,5 %	-0,6 %	6,5 %	7,8 %
Norske/nordiske obligasjoner	4,2 %	-4,0 %	0,5 %	5,1 %	3,2 %
Ubelånt eiendom	-6,6 %	-2,5 %	11,9 %	8,7 %	7,2 %
Belånt eiendom	-12,7 %				
Pengemarked/bank	4,8 %	2,2 %	1,0 %	-0,3 %	2,4 %
Samlet avkastning	9,0 %	-11,7 %	7,6 %	8,6 %	9,4 %

Tabell 16: Avkastning i kollektivporteføljen

	Avkastning siste kalenderår		Annualisert avkastning siste 5 år	
	Tromsø kpk	Indeks	Tromsø kpk	Indeks
2023	9,0%	8,5%	4,2%	4,4%
2022	-11,7%	-8,9%	2,2%	2,7%
2021	7,6%	7,3%	6,0%	5,7%
2020	8,6%	7,6%	5,4%	4,8%
2019	9,4%	8,7%	4,0%	3,8%

Kredittrisiko

Med kredittrisiko menes risiko for at utsteder av en obligasjon misligholder sine forpliktelser. For å holde kredittrisikoen innenfor akseptable rammer, har styret fastsatt krav til kredittverdighet til investeringer som inngår i de finansielle porteføljene og forhåndsgodkjent forvaltners kredittvurderingssystem. Porteføljen av høyrenteobligasjoner har høyest kredittrisiko. Her har styret fastsatt at kredittverdigheten til utstederne i hovedsak skal være i øvre ende blant utstedere i denne kategorien.

Renterisiko

Renterisiko er risiko for verditap på rentebærende instrumenter, som obligasjoner og pengemarkedsplasseringer, på grunn av endringer i det generelle rentenivået. Høyere renter vil, alt annet likt, redusere omsetningsverdien av rentebærende instrumenter på kort sikt, men på den annen side gi høyere løpende avkastning på lengre sikt. Pensjonskassen har fastsatt rammer for durasjon for å styre renterisikoen i porteføljen. Pensjonskassens forvaltere anvender renterelaterte derivater for å styre markedsrisikoen knyttet til obligasjonsporteføljen. Hensikten er å effektivt gjennomføre strategien på en mest mulig effektiv måte uten å øke risikoeksponeringen.

Valutarisiko

Valutarisiko er verdiendringer som følge av svingninger i valutakursene. Pensjonskassen valutasikrer om lag 65 prosent av aksjeporteføljen, mens øvrige utenlandske plasseringer er fullt ut valutasikret. Dermed er cirka åtte prosent av totalporteføljen eksponert mot svingninger i valutakursene. Alt annet likt vil en styrking av norske kroner påvirke verdien av disse investeringene negativt.

Likviditetsrisiko

Pensjonskassen skal til enhver tid holde en likviditetsreserve som tilsvarer to måneders pensjonsutbetaling. Pensjonskassen kan på kort varsel omgjøre store deler av sine investeringer til likviditet, og likviditetsrisikoen anses derfor som svært lav. Likviditetsutviklingen gjennom 2023 er vist i kontantstrømpoppstillingen. Netto kontantstrøm i 2023 var positiv med 320 millioner kroner og likviditetsbeholdningen per 31.12.2023 var 362 millioner kroner.

Pensjonskassen har løpende inntekter hovedsakelig fra premieinnbetalinger (månedlig) og refusjoner fra andre pensjonsinnretninger (månedlig).

Innbetalt premie fordeles mellom konto for pen-

sjonsutbetaling og verdipapirporteføljen. Inngående refusjoner betales til driftskonto og dekker utgående refusjoner og andre driftskostnader. Renter og utbytter fra verdipapirfond reinvesteres vanligvis i de respektive fond. Nye investeringsaktiviteter finansieres ved salg av verdipapirer.

Risikorapportering

Styret har tilgang til en portal som viser estimert utvikling i porteføljene på daglig basis, samt månedlige rapporter med avstemte verdier. Utviklingen i porteføljene gjennomgås i detalj i alle ordinære styremøter og styreseminarer. Styret legger stor vekt på å videreutvikle sin kompetanse innen kapitalforvaltning.

Avkastningen som oppnås blir løpende målt i forhold til relevante referanseindekser. Beregninger av det forenklete solvenskapitalkravet utarbeides og drøftes i styret kvartalsvis, eller oftere ved behov.

Risikostyring og soliditet

Risikostyringen blir fulgt opp gjennom internkontrollrutiner. Pensjonskassen har kartlagt de vesentligste risikoene knyttet til følgende overordnede målsettinger:

Tromsø kommunale pensjonskasse skal

- etterleve lover, regler og interne retningslinjer, og ikke ha vesentlige feil i intern og ekstern rapportering
- ta samfunnsansvar ved bærekraftige investeringer
- sørge for effektiv og rasjonell drift
- yte god kundeservice for medlemmene og tilhørende virksomheter
- være en foretrukket arbeidsplass innenfor pensjon og kapitalforvaltning
- være framtidsrettet og ha fokus på utvikling- og forbedringsarbeid

Risikoene er vurdert med sannsynlighet og konsekvens, og kontrolltiltak er beskrevet. Avvik registreres og følges opp fortløpende. Styret har i 2023 gjennomgått dokumentasjonen med bakgrunn i daglig leders faste rapport om internkontroll.

Regulatoriske krav til kapitaldekning

Det stilles regulatoriske krav til hvordan kapitalen kan investeres, og hvordan pensjonskassen utøver sin forvaltning. Pensjonskassens finansielle risiko styres blant annet gjennom oppfølging og rapportering av etablerte overordnede mål knyttet til det forenklete solvenskapitalkravet for pensjonskasser som trådte i kraft per 1.1.2019.

Finanstilsynet følger opp pensjonskassene hvert halvår, ved at pensjonskassene rapporterer på det forenklete solvenskapitalkravet etter en standard modell. Modellen beregner solvenskapitaldekningen, som er definert som pensjonskassens ansvarlige kapital dividert på solvenskapitalkravet. Solvenskapitalkravet er et anslag på hvilket beløp pensjonskassen kan antas å tape med 0,5 prosent sannsynlighet. Pensjonskassene er pålagt å ha en solvenskapitaldekning på over 100 prosent til enhver tid. I henhold til beregningen for fjerde kvartal 2023 var pensjonskassens ansvarlige kapital 1 697 millioner kroner, mens samlet solvenskapitalkrav var 1 137 millioner kroner. Dette tilsvarer en solvenskapitaldekning på 149 prosent.

Styret har fastsatt risikomål- og rammer for å sikre at risikoene både innen forsikring og kapitalforvaltning bidrar til en akseptabel balanse mellom utvikling, avkastning og risiko. Etter pensjonskassens strategi for risikostyring er målsettingen over tid å holde en solvenskapitaldekning på mellom 135 prosent og 160 prosent. Dersom solvenskapitaldekningen faller under 120 prosent, skal styret kalles sammen og vurdere tiltak for å styrke solvenskapitaldekningen. Tiltak kan blant annet være reduksjon av risiko, økning i premietilskudd eller egenkapitalinnskudd. Med en solvenskapitaldekning på 149 prosent anser styret pensjonskassens kapitalisering som betryggende.

Egenvurdering av risiko

Pensjonskassen er pålagt å gjennomføre en bredere egenvurdering av risiko og samlet kapitalbehov etter finansforetakslovens § 13-6 minimum årlig. Egenvurderingen skal analysere hvilke enkelte risikoer og samlet risiko som er knyttet til virksomheten.

Risikovurderingen skal ta hensyn til kredittrisiko, likviditetsrisiko, finansieringsrisiko, markeds- og valutarisiko, operasjonell risiko og annen risiko knyttet til pensjonskassens virksomhet. Kapitalbehovet skal analyseres på kort og lengre sikt. Vurderingen av kapitalbehov skal omfatte størrelsen på, og sammensetningen og fordelingen av, kapitalen sammenholdt med arten og omfanget av den risiko som til enhver tid er knyttet til virksomheten.

Egenvurderingen skal videre inneholde en redegjørelse for metoder og prosesser som benyttes for å påvise og vurdere risikoer på kort og lang sikt og en beskrivelse av hvordan egenvurderingen er integrert i pensjonskassens risikostyring og ved strategiske beslutninger.

Ettersom pensjonskassens styre har besluttet at faktorer knyttet til miljø, sosiale forhold og foretaksstyring (ESG) skal tas hensyn til i kapitalforvaltningen, skal egenvurderingen omfatte nye og framtidige risikoer i forbindelse med klimaendringer, ressursbruk og miljø, samt risikoer for avskrivninger av eiendeler som følge av regelendringer.

I pensjonskassen gjennomføres årlig egenvurdering av risiko. Pensjonskassens årlige egenvurdering for 2023 ble sluttført i november. Styret konkluderte med at pensjonskassens ansvarlige kapital i tillegg til forhåndsdefinerte tiltak gir god trygghet for pensjonskassens evne til å møte sine forpliktelser, også ved en svært negativ utvikling i finansmarkedene. Analysen avdekte ellers ingen vesentlige mangler i pensjonskassens risikostyringssystem.

Kontrollfunksjoner

Etter ikrafttredelse av Direktiv (EU) 2016/2341 (IORP II) per 1.1.2023 skal alle pensjonsforetak ha aktuarfunksjon, risikostyringsfunksjon og internrevisjon som kontrollfunksjoner.

Kontrollfunksjonene har etter forskrift om pensjonsforetak § 24 (5) plikt til å melde fra til Finanstilsynet hvis det er risiko for at pensjonskassen ikke vil oppfylle lov- eller forskriftskrav av vesentlig betydning for medlemmene, eller de er påvist vesentlig overtredelse av lover eller forskrifter som gjelder for pensjonskassen og pensjonskassens styre ikke innen rimelig tid har iverksatt hensiktsmessige tiltak for å rette på forholdet.

Risikostyringsfunksjonen

Risikostyringsfunksjonen skal påse at risikoene knyttet til pensjonskassens virksomhet er identifisert, målt, styrt og overvåket, og skal rapportere om disse til pensjonskassens styre.

I pensjonskassen har risikostyringsfunksjonen blant annet som oppgave å overvåke og rapportere pensjonskassens solvenskapitaldekning, og å tilrettelegge for styrets årlige egenvurdering av risiko.

Styret har vedtatt instruks for risikostyringsfunksjonen som avklarer funksjonens formål, ansvar og oppgaver.

Aktuarfunksjonen

Aktuarfunksjonen skal påse at pensjonskassens virksomhet til enhver tid blir drevet på en forsikringsteknisk ansvarlig måte, herunder

- a. samordne beregningen av forsikringsavsetninger,
- b. sikre at metoder, modeller og forutsetninger i beregningen av forsikringsavsetninger er hensiktsmessige,
- c. vurdere om dataene som benyttes i beregningen av forsikringsavsetninger er tilstrekkelige og av nødvendig kvalitet,
- d. sammenlikne de forutsetninger som ligger til grunn for forsikringsavsetningene mot pensjonskassens erfaringer,
- e. informere styret og ledelsen om hvorvidt beregningen av forsikringsavsetningene er pålitelige og tilstrekkelige,
- f. uttale seg om pensjonskassens retningslinjer for tegning av forsikringer,
- g. uttale seg om foretakets gjenforsikringsordninger er tilstrekkelige,
- h. bidra til effektiv gjennomføring av risikostyrings-systemet.

Aktuarfunksjonen skal også påse at tilordning av avkastning og overskudd ved forvaltning av midler samt overskudd på risikoresultat skjer i henhold til forsikringsvirksomhetsloven.

Styret har vedtatt instruks for aktuarfunksjonen som avklarer funksjonens formål, ansvar og oppgaver. Aktuarfunksjonen avlegger en årlig rapport til styret om de ovennevnte forhold.

Internrevisjon

Internrevisjonsfunksjonen skal kontrollere at pensjonskassen er organisert og drives på en forsvarlig måte og i samsvar med gjeldende krav til virksomheten. Internrevisor skal på oppdrag fra pensjonskassen kontrollere de virksomhetsområder som styret mener er prioritert.

Styret har vedtatt instruks for internrevisjonen som avklarer internrevisjonens formål, ansvar og myndighet og gir føringer for internrevisjonens arbeid. Internrevisjonen skal rapportere forhold som vurderes som utilfredsstillende til styret og daglig leder. Internrevisjonen skal minst én gang i året avgi rapport til styret om risikostyringen og internkontrollen.

Fortsatt drift

Årsregnskapet er ført etter gjeldende lover og forskrifter for pensjonskasser. Pensjonskassens eiendeler og gjeld er beregnet og verdsatt ut fra disse bestemmelsene. Styret mener at årsregnskapet gir et rettvise bilde av pensjonskassens eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat på balanse-dagen. Regnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift og at pensjonskassen drives videre under gjeldende regelverk og rammebetingelser.

De ansatte i pensjonskassen.
Foto: Ørjan Marakatt Bertelsen

Årsberetningen er signert elektronisk.

Tromsø, den 07. mars 2024
Styret i Tromsø kommunale pensjonskasse

Oddmund Åsen
Styreleder

Rolleiv Lind
Nestleder

Randi E. Furulund,
styremedlem

Anne Birgit Nilsen
Styremedlem

Ståle Armann Madsen
Styremedlem

Anni Beate Skogmann
Styremedlem

Wenche Øverås
Styremedlem

Erling Høyér-Pettersen
Daglig leder

Regnskap og noter

Foto: Ørjan Marakatt Bertelsen

Resultatregnskap

TEKNISK REGNSKAP	Note	31/12/2023	31/12/2022
1. Premieinntekter			
1.1 Forfalte premier, brutto	26	506 744 438	557 291 929
1.2 Avgitte gjenforsikringspremier	20	-354 200	-207 000
Sum premieinntekter for egen regning		506 390 238	557 084 929
2. Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen			
2.2 Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler		47 857 850	38 192 225
2.4 Verdiendringer på investeringer		356 285 217	-805 227 525
2.5 Realisert gevinst og tap på investeringer		87 582 824	111 370 149
Sum netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen		491 725 891	-655 665 151
4. Andre forsikringsrelaterte inntekter			
		1 825 048	711 331
5. Pensjoner			
5.1 Utbetalte pensjoner mv.			
5.1.1 Brutto	31	-161 181 477	-150 749 457
Sum pensjoner		-161 181 477	-150 749 457
6. Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser			
6.1 Endring i premiereserve mv.			
6.1.1 Til (fra) premiereserve mv., brutto	22	-355 504 648	-398 854 313
6.4 Endring i bufferfond		-375 986 574	702 651 645
6.5.1 Endring i premiefond	22	-15 008 361	-9 388 709
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser		-746 499 583	294 408 623
8. Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser			
8.2 Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene	16	-28 048 854	-27 118 456
Sum midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser		-28 048 854	-27 118 456
9. Forsikringsrelaterte driftskostnader			
9.1 Forvaltningskostnader		-21 209 280	-23 210 528
9.2 Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader	18	-16 599 629	-15 589 253
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader		-37 808 909	-38 799 782
10. Andre forsikringsrelaterte kostnader			
		0	-559 975
11. Resultat av teknisk regnskap			
		26 402 354	-20 687 937

IKKE-TEKNISK REGNSKAP	Note		
12. Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen			
12.2 Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler		5 392 342	8 345 067
12.3 Netto driftsinntekt fra eiendom		-435 302	14 602 627
12.4 Verdiendringer på investeringer		20 809 309	3 555 358
12.5 Realisert gevinst og tap på investeringer		9 864 856	-11 592 557
Sum netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen		35 631 205	14 910 495
14. Forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen			
14.1 Forvaltningskostnader		-2 388 899	-599 866
14.2 Andre kostnader		-963 997	-1 024 620
Sum forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen		-3 352 896	-1 624 486
15. Resultat av ikke-teknisk regnskap		32 278 309	13 286 009
16. Resultat før skattekostnad		58 680 663	-7 401 929
17. Skattekostnader	4,5	-13 840 499	179 991
18. Resultat før andre inntekter og kostnader		44 840 164	-7 221 938
19. Andre inntekter og kostnader			
19.1.2 Estimaterendringer knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger	11	556 966	244 355
Sum andre resultatkomponenter		556 966	244 355
20. Totalresultat		45 397 131	-6 977 582
Avkastning til risikoutjevningfond	16	0	7 727 574
Overført til risikoutjevningfond		-7 276 707	-27 118 456
Overført til annen opptjent egenkapital		-38 120 424	26 368 464
Sum overføringer		-45 397 131	6 977 582

Balanse

EIENDELER	Noter	2023	2022
EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN			
2. Investeringer			
2.4 Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
2.4.1 Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	7	296 917 421	0
2.4.2 Rentebærende verdipapirer	8	514 152 318	623 869 104
2.4.3 Utlån og fordringer	6,12	39 321 383	221 314
Sum investeringer		850 391 122	624 090 418
3. Fordringer			
3.1 Fordringer i forbindelse med direkte forretninger		1 702 021	1 190 588
3.2 Andre fordringer		290 845	0
Sum fordringer		1 992 886	1 190 588
4. Andre eiendeler			
4.1 Anlegg og utstyr		5 212	146 178
4.2 Kasse, bank		11 709 586	11 710 167
Sum andre eiendeler		11 714 798	11 856 345
5. Forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter			
5.2 Andre forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		6 318 773	6 825 479
Sum forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		6 318 773	6 825 479
Sum eiendeler i selskapsporteføljen		870 417 559	643 962 831
EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJENE			
6. Investeringer i kollektivporteføljen			
6.4 Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
6.4.1 Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	7	2 100 399 306	2 336 940 842
6.4.2 Rentebærende verdipapirer	8	3 637 122 966	2 733 684 537
6.4.3 Utlån og fordringer	6,12	364 069 861	271 477 008
Sum investeringer i kollektivporteføljen		6 101 592 134	5 342 102 387
Sum eiendeler i kundeporteføljene		6 101 592 134	5 342 102 387
SUM EIENDELER		6 972 009 693	5 986 065 218

	Noter	31.12.2023	31.12.2022
EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSE			
10. Innskutt egenkapital	14	347 613 745	335 681 606
11. Opptjent egenkapital			
11.1 Risikoutjevningfond		92 885 023	85 608 316
11.2 Annen opptjent egenkapital		254 856 048	216 735 625
Sum opptjent egenkapital		347 741 071	302 343 940
13. Forsikringsforpliktelser i livsforsikring - kontraktsfastsatte forpliktelser			
13.1 Premiereserve mv.	22,24	5 043 435 166	4 687 930 518
13.4 Bufferfond		667 649 563	291 662 989
13.5 Premiefond, innskuddsfond og fond for regulering av pensjoner mv.	22,24,25	297 622 382	276 900 564
Sum forsikringsforpliktelser – kontraktsfastsatte forpliktelser		6 008 707 112	5 256 494 071
15. Avsetninger for forpliktelser			
15.1 Pensjonsforpliktelser o.l.	11	2 753 789	2 884 585
15.2 Forpliktelser ved skatt			
15.2.1 Forpliktelser ved periodeskatt	4,5	14 810 135	6 266 300
15.2.2 Forpliktelser ved utsatt skatt	4,5	25 312 668	25 470 612
15.3 Andre avsetninger for forpliktelser		5 861 118	4 993 893
Sum avsetninger for forpliktelser		48 737 710	39 615 390
16. Forpliktelser			
16.3 Andre forpliktelser		218 010 055	50 332 094
Sum forpliktelser		218 010 055	50 332 094
17. Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter			
17.2 Andre påløpte kostnader og mottatte, ikke opptjente inntekter		1 200 000	1 598 116
Sum påløpte kostnader og mottatte, ikke opptjente inntekter		1 200 000	1 598 116
SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSE		6 972 009 693	5 986 065 218

Egenkapitalendringer

	Opptjent egenkapital				
	Annen innskutt egenkapital	Risiko-utjevning-fond	Opptjent egenkapital	Sum opptjent egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital pr. 31.12.2021	324 630 615	66 217 434	243 104 090	309 321 523	633 952 139
Resultat før andre inntekter og kostnader			-7 221 938	-7 221 938	-7 221 938
Andre inntekter og kostnader			244 355	244 355	244 355
Totalresultat			-6 977 582	-6 977 582	-6 977 582
Endring i risikoutjevningfond		19 390 882	-19 390 882	0	0
Sum disponeringer		19 390 882	-26 368 464	-6 977 582	-6 977 582
Endring i innskutt egenkapital	11 050 991				11 050 991
Egenkapital pr. 31.12.2022	335 681 606	85 608 316	216 735 625	302 343 940	638 025 548
Resultat før andre inntekter og kostnader			44 840 164	44 840 164	44 840 164
Andre inntekter og kostnader			556 966	556 966	556 966
Totalresultat			45 397 131	45 397 131	45 397 131
Endring i risikoutjevningfond		7 276 707	-7 276 707	0	0
Sum disponeringer		7 276 707	38 120 424	45 397 131	45 397 131
Endring i innskutt egenkapital	11 932 139				11 932 139
Egenkapital pr. 31.12.2023	347 613 745	92 885 023	254 856 048	347 741 071	695 354 817

Kontantstrømoppstilling

	2023	2022
Innbetalte premier	521 126 833	457 311 090
Utbetalt gjensikring	-354 200	-207 000
Utbetalte pensjoner	-174 259 572	-163 065 490
Innbetalinger refusjoner	25 138 031	22 285 666
Utbetalinger refusjoner	-13 043 733	-13 825 565
Innbetalinger vedrørende driften	963 160	17 175 937
Innbetalinger av renter	30 036 519	25 196 715
Utbetalinger av renter	59 447	7 893
Innbetalinger av utbytte	24 900 781	21 119 074
Utbetaling av skatt	-5 454 608	-10 725 393
Utbetalinger vedrørende drift av eiendommene	-335 738	-11 908 315
Utbetalinger vedrørende driften for øvrig	-19 392 173	124 265
Netto kontantstrøm av operasjonelle aktiviteter (A)	389 980 890	343 488 877
Netto inn-/utbetalinger ved kjøp/salg av investeringer	-82 348 107	-427 919 300
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter (B)	-82 348 107	-427 919 300
Innbetaling av kjernekapital	11 932 139	11 050 991
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter (C)	11 932 139	11 050 991
Netto kontantstrøm i perioden (A+B+C)	319 564 922	-73 379 432
Likviditetsbeholdning pr. 01.01	42 578 003	115 957 435
Likviditetsbeholdning pr. 31.12	362 142 925	42 578 003

Noter

Note 1: Regnskapsprinsipper

Generelt

Regnskapet er satt opp i henhold til forskrift av 20. desember 2011 nr. 1457 om årsregnskap for pensjonsforetak. Fra og med regnskapsåret 2023 vil det være endringer som omfatter finansielle instrumenter i forbindelse med implementering av IFRS 9. Implementeringen anses å ha minimal effekt.

Skatt

Skattekostnaden i resultatregnskapet består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt og utsatt skattefordel er beregnet på forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi på eiendeler og gjeld. Eventuell utsatt skattefordel balanseføres som fordring og utsatt skatt balanseføres som gjeld.

Forsikringsmessige forhold

Regnskapsstandarden omhandler regnskapsmessig behandling av forsikringskontrakter. Pensjonskassens forsikringskontrakter omfattes av standarden. De regnskapsmessige avsetningene knyttet til forsikringskontrakter er i utgangspunktet forankret i norsk særlovgivning.

Premieinntekter

Netto premieinntekter omfatter årets forfalte premie. Forhåndsprising av premie for rentegaranti, administrasjon og fortjeneste er inkludert i premieinntektene.

Utbetalte erstatninger

Erstatninger for egen regning omfatter utbetalte pensjoner fratrukket fraflyttede premiereserver og endring i erstatningsavsetning. Avsetning for ikke-ferdigbehandlede eller ikke-utbetalte erstatninger ivaretas ved avsetninger.

Overføring av premiereserve m.v. (flytting)

Overføring av premiereserve ved flytting av forsikringer mellom forsikringsselskaper føres over resultatregnskapet under posten netto premieinntekter for mottatte reserver og erstatninger for egen regning for avgitte reserver. Kostnads-/inntektsføringen skjer på det tidspunktet risikoen overføres. På samme tidspunkt reduseres/økes premiereserven i forsikringsmessige avsetninger tilsvarende. Flyttebeløpet inkluderer også kontraktens andel

av tilleggsavsetning, kursreguleringsfond og årets resultat. Tilflyttede tilleggsavsetninger vises ikke under premieinntekter, men under posten endringer i forsikringsmessige avsetninger. Flyttebeløpene klassifiseres som kortsiktig fordring/ gjeld til oppgjør finner sted. Oppgjørsrenten ved flytting føres under regnskapslinjene andre inntekter og kostnader.

Resultat til forsikringskundene

Garantert avkastning på premiereserven og premiefondet samt øvrig avkastning til kundene resultatføres under posten garantert avkastning og tildeling til forsikringskundene.

Premiereserve mv.

Premiereserven er beregnet som kontantverdien av opptjente pensjonsforpliktelser i pensjonskassen.

Ved beregning av premiereserven er det benyttet samme forutsetninger som ligger til grunn for premien for de enkelte forsikringsavtalene, dvs. samme dødelighets- og uføresannsynligheter, rentegrunnlag og kostnadssatser. Premietarifffene bygger på observert nivå for dødelighet og uførhet i samfunnet, tillagt sikkerhetsmarginer som blant annet inkluderer en forventning om fremtidig utvikling på området.

Den avsatte premiereserven inneholder avsetning til dekning av fremtidige administrasjonskostnader inklusiv oppgjørskostnader (administrasjonsreserve). For fullt betalte poliser, inklusive fripoliser, er kontantverdien av de forventede fremtidige administrasjonskostnader avsatt fullt ut i premiereserven.

Premiefond

Premiefondet inneholder forskuddsbetalte premier "etter skatteloven" fra sponsor og tilført garantert rente. Innbetaling og uttak føres ikke over resultatregnskapet, men direkte mot balansen.

Bufferfond

Bufferfondet er nytt og erstatter tidligere tilleggsavsetninger og kursreguleringsfond, og kan tilføres overskudd på avkastningsresultatet eller dekke eventuelle underskudd. Regelendringen vil legge til rette for et mer nøytralt regelverk ved flytting av kommunale pensjonsordninger. Bufferfondet fordeles på hver kontrakt og vil også kunne benyt-

tes ved negativ avkastning, hvilket vil være gunstig for pensjonskassens egenkapital i dårlige finansår. En annen fleksibel egenskap ved bufferfondet er at man i et senere år kan overføre tidligere tilordnede overskudd til premiefondet.

Risikoutjevningfond

Det er anledning til å avsette inntil 50 prosent av risikoresultatet til risikoutjevningfond til dekning av eventuelt fremtidig negativt risikoresultat. Risikoutjevningfondet inngår som en del av egenkapitalen.

Tilstrekkelighetstest

En tilstrekkelighetstest skal utføres for å kontrollere om nivået på avsetningene til premiereservene og erstatningsreservene står i forhold til forpliktelsene ovenfor kundene. Eventuelt negativ avvik mellom opprinnelig avsetning og tilstrekkelighetstesten medfører avsetning for uavløpt risiko (premieavsetning).

Definisjon av virkelig verdi

Virkelig verdi er det beløp en eiendel kan omsettes for eller en forpliktelse gjøres opp med i en transaksjon på armlengdes avstand mellom velinformerte og uavhengige parter. For finansielle eiendeler som er notert på børs eller annen regulert markedsplass hvor det skjer regelmessige handler, settes virkelig verdi til kjøpskurs på siste handelsdag frem til og med balansedagen, og for en eiendel som skal anskaffes eller en forpliktelse som innehas, salgskurs.

For finansielle eiendeler som ikke er notert på børs eller annen regulert markedsplass hvor det skjer regelmessige handler, settes virkelig verdi til beste estimat i fra forvalter, årsoppgave eller til VPS kursen pr. 31.12.

Verdifall på og tapsutsatte finansielle eiendeler

For finansielle eiendeler som ikke er regnskapsført til virkelig verdi vurderes det om det finnes objektive indikasjoner på at en finansiell eiendel eller en gruppe av finansielle eiendeler har falt i verdi.

Dersom det foreligger objektive indikasjoner på at et tap ved verdifall, har påløpt, reduseres eiendelens balanseførte verdi. Tapsbeløpet innregnes i resultatet.

Klassifisering og måling av finansielle eiendeler og gjeld

Årsregnskapsforskriften § 3-3 oppdateres med følgende formuleringer: «Finansielle instrumenter skal innregnes og måles i samsvar med IFRS 9 med unntak av finansielle instrumenter som ikke omfattes av standardens virkeområder, jf. IFRS 9 kapittel 2. Finansielle eiendeler som tilfredsstillt kriteriene i IFRS 9.4.1.2A, kan likevel måles til amortisert kost.»

Finansielle eiendeler skal klassifiseres i tre kategorier:

- Amortisert kost
- Virkelig verdi med verdiendring over resultatet
- Virkelig verdi med verdiendring utvidet resultat

Finansielle derivater

Et finansielt derivat er en kontrakt som har følgende tre kjennetegn:

*Derivatets verdi endres som reaksjon på endringer i en nærmere angitt rentesats, pris på finansielle instrumenter, råvarepris, valutakurs, en indeks for priser eller satser, kredittverdighet eller kredittindeks, eller en annen variabel (ofte kalt "underliggende")

*Det kreves ingen innledende nettoinvestering eller en innledende nettoinvestering som er mindre enn det som ville kreves for andre typer kontrakter som forventes å ha en tilsvarende reaksjon på endringer i markedsfaktorer

*Det skal gjøres opp på et framtidig tidspunkt
Finansielle derivater klassifiseres i kategorien til virkelig verdi over resultatet etter virkelig verdi opsjonen i samsvar med IAS 39 og vurderes til virkelig verdi.

Note 2: Overføring av premiereserver/tilleggsavsetninger

Det ikke har vært noen flyttinger i 2023.

Note 3: Revisjonshonorar

(beløp i hele kroner inkl. mva)	2023	2022
Lovpålagt revisjon	278 013	299 901
Andre attestasjonstjenester	35 994	31 250
Sum	314 006	331 151

Note 4: Skattekostnad

	2023	2022
Resultat før skattekostnad	58 680 663	-7 401 929
Aktuarielle gevinster og tap på pensjonsordninger til ansatte	556 966	244 355
+/- Permanente forskjeller	-23 327 442	-3 563 251
+/- Endring i midlertidige forskjeller	19 790 669	31 932 811
Årets skattegrunnlag	55 700 856	21 211 986
Skattesats	25%	25%
Skatt	13 925 214	5 302 997
Formuesskatt	884 921	963 303
Betalbar skatt	14 810 135	6 266 300
Skattekorreksjoner tidligere år	-811 692	-278 335
Utsatt skatt netto endring	-157 944	-6 167 956
Skattekostnad	13 840 499	-179 991

Note 5: Utsatt skattefordel og utsatt skatt

Midlertidige forskjeller	2023		2022		Netto endring
	Skatte-økende	Skatte-reduserende	Skatte-økende	Skatte-reduserende	
Maskiner og utstyr	0	139 839	0	61 037	-78 802
Pensjonsforpliktelse, endring i netto forpliktelse	0	2 753 789	0	2 884 585	130 796
Midlertidige forskjeller omløpsmidler	24 773 650	0	5 614 758	0	19 158 892
Gevinst og tapskonto	79 370 650	0	99 213 313	0	-19 842 663
Netto midlertidige forskjeller	104 144 300	2 893 628	104 828 071	2 945 622	-631 777
Utligning	-2 893 628	-2 893 628	-2 945 622	-2 945 622	0
Grunnlag balanseføring	101 250 672	0	101 882 449	0	-631 777
Skattesats	25%	25%	25%	25%	
Utsatt skatt/skattefordel	25 312 668	0	25 470 612	0	-157 944
Begrensning i utsatt skattefordel	0	0	0	0	0
Endring utsatt skatt/skattefordel	25 312 668	0	25 470 612	0	-157 944

Note 6: Utlån og fordringer

		2023		
Forvaltningskonto / plasseringskonto	317 481 572			
Pensjonsutbetalingskonto	32 951 766	2.4.3 Utlån og fordringer	Selskapsportefølje	39 321 383
Kundefordringer	52 957 906	6.4.3 Utlån og fordringer	Kollektivportefølje	364 069 861
Sum	403 391 245		Sum	403 391 245

Note 7: Aksjer og andeler

	Antall	Anskaffelseskost	Virkelig verdi	Nivå
Norske fondsandeler				
Storebrand Eiendomsfond Norge KS	225 741 866	260 649 230	268 262 604	3
DEAS Eiendomsfond Norge 1 IS	498	315 462 787	316 525 688	3
Sum norske fondsandeler		576 112 017	584 788 292	
Norske aksjer				
POLARIS EIENDOM AS	4 340 586	33 691 163	27 128 663	
DEAS Eiendomsfond Norge 1 AS	5 033 440	3 149 937	3 197 241	3
Sum norske aksjer		36 841 100	30 325 904	
Sum norske aksjer og fondsandeler		612 953 117	615 114 196	
Utenlandske fondsandeler				
Wellington Global Stewards H2N	3 419 330	345 000 000	369 049 689	2
Ardevora Global Equity SRI H2N	293 764 949	339 609 400	364 650 431	2
Generation IM Global Equity	14 033	62 416 801	108 374 688	2
Generation Global Equity A65	12 765	74 648 610	98 581 500	2
Generation Global Equity A67	6 296	42 633 999	48 621 933	2
Generation Global Equity A66	13 664	93 622 080	105 527 169	2
Generation Global Equity A72	17 337	97 000 540	132 643 949	2
Generation Growth Equity Fund IV	2 250 000	22 866 567	18 374 089	2
Danske MSCI World Indeks H2N	2 871 156	299 914 948	325 620 374	2
Cusana Global Emerging Markets Class S USD	141 914	131 500 000	129 898 737	2
Danske Inv SICAV Global Index SI	26 751	81 000 000	80 859 973	2
Sum utenlandske fondsandeler		1 590 212 945	1 782 202 532	
Sum utenlandske aksjer og aksjefondsandeler		1 590 212 945	1 782 202 532	
Totalt aksjer og aksjefondsandeler		2 203 166 061	2 397 316 727	
herav børsnoterte utenlandske		0	0	
herav børsnoterte utenlandske				
Beskrivelse av nivåene	Nivå			
Aktiv marked	1			
Avledet av aktiv marked	2			
Ikke aktiv marked	3			
2.4.1 Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)		Selskapsportefølje	296 917 421	
6.4.1 Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)		Kollektivportefølje	2 100 399 306	
Sum			2 397 316 727	

Note 8: Certifikater og obligasjoner

Rentefond	Antall	Anskaffelseskost	Virkelig verdi	Nivå
PIMCO Global Bond Fund ESG	56 417 248	636 735 284	601 407 866	2
Holberg Likviditet A	2 890 256	302 334 126	294 350 605	2
Danske Invest Norsk Obligasjon Institusjon	8 053 070	1 030 195 288	1 045 368 993	2
PGIM Global Total Return ESG	331 859	322 874 228	302 702 122	2
BlueBay IG Global Agg	522 994	590 000 000	592 730 029	2
BlueBay Global High Yield ESG	171 310	190 868 598	207 765 229	2
Alfred Berg Nordic Investment Grade Mid Duration	10 296 447	1 072 395 522	1 106 950 440	2
Sum rentefond		4 145 403 047	4 151 275 285	
Sum obligasjoner, sertifikater og andeler			4 151 275 285	

For det enkelte rentepapir er det beregnet effektiv rente basert på papirets observerte markedskurs. For rentepapirer uten observerte markedskurser er effektiv rente beregnet på grunnlag av rentebindingstid og klassifisering av det enkelte papir m.h.t. likviditet og kredittrisiko. Sammenvektingen til gjennomsnittlig effektiv rente for totalbeholdningen er gjort med det enkelte papirs andel av total rentefølsomhet som vekter.

Obligasjoner og sertifikater er verdsatt til børskurs, offentlig kursliste eller siste kjente omsetningsverdi. Virkelig verdi inkluderer opptjente ikke forfalte renter

Obligasjoner og Sertifikater til virkelig verdi		
2.4.2 Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning inkl. opptjente renter	Selskapsportefølje	514 152 318
6.4.2 Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning inkl. opptjente renter	Kollektivportefølje	3 637 122 966
Sum		4 151 275 284

Note 9: Finansielle derivater

Pensjonskassen har ingen derivater pr. 31.12.2023

Note 10: Valuta

Omløpsporteføljer	Eiendeler	Gjeld	Nettoposisjon i NOK
NOK	6 972 009 693	-267 947 765	6 704 061 927
Sum Omløpsmidler	6 972 009 693	-267 947 765	6 704 061 927

Note 11: IAS19 – Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelse

Bevegelser pensjonsforpliktelse (DBO) inkl. AGA	2023	2022
DBO ved periodens begynnelse	5 634 585	5 107 937
Årets pensjonsopptjening, Current Service Cost	914 930	1 005 719
Rentekostnad på pensjonsforpliktelsene	172 076	100 242
AGA av innbetaling pensjonsmidler	-68 772	-75 880
Tap på ommåling (gevinst)	-49 029	-503 433
DBO ved periodens slutt	6 603 790	5 634 585
Bevegelser pensjonsmidler		
Pensjonsmidler ved periodens begynnelse	2 750 000	2 400 000
Renteinntekter	58 950	20 862
Aktuarielt (tap) gevinst	0	-259 078
Innbetaling inkl. AGA	601 885	664 096
AGA av innbetaling pensjonsmidler	-68 772	-75 880
Avkortning/oppgjør	507 937	0
Pensjonsmidler ved periodens slutt	3 850 000	2 750 000
Avstemming - balanseført pensjonsforpliktelse		
Netto pensjonsforpliktelse-overfinansiert (underfinansiert) *)	-2 753 790	-2 884 585
Balanseført pensjonsforpliktelse inkl AGA	-2 753 790	-2 884 585
*) Herav AGA inkludert i DBO:	-309 410	-309 410
Periodens pensjonskostnader inkl. AGA		
Årets pensjonsopptjening, Service Cost	914 930	1 005 719
Rentekostnad på pensjonsforpliktelsene	86 538	51 451
Resultatført pensjonskostnad	1 001 467	1 057 169
Balanseførte pensjonsforpliktelse inkl. AGA		
Balanseført pensjonsforpliktelse (over-) underfinansiering ved periodens begynnelse	2 884 585	2 707 937
Resultatført pensjonskostnad i perioden	1 028 055	1 085 099
Innbetaling fra arbeidsgiver	-601 885	-664 096
Aktuarielt tap (gevinst) ført mot OCI	-556 966	-244 355
Balanseført pensjonsforpliktelse (over-) underfinansiering ved periodens slutt	2 753 788	2 884 585

Beregning er utført av Storebrand Pensjonstjenester AS og det er benyttet økonomiske forutsetninger som anbefalt fra Norsk Regnskapsstiftelse.

Beregningen er gjort for de fem personene som er fast ansatt.

Ansatte i Tromsø kommunale pensjonskasse sine pensjonsytelser følger reglene for offentlig tjenestepensjon.

Note 12: Utlån til ansatte

Ingen ansatte har lån i pensjonskassen.

Note 13: Investerings eiendom

Pensjonskassen klassifiserer virkelig verdi målinger ved å bruke et virkelig verdi hierarki som reflekterer signifikansen av grunnlaget/kilder som brukes i utarbeidelsen av målingene. Virkelig verdi hierarkiet har følgende nivåer:

Nivå 1: grunnlag for virkelig måling er noterte priser (ujusterte) i aktive/likvide markeder for identiske eiendeler eller forpliktelser.

Nivå 2: grunnlag for virkelig verdi måling er annet enn noterte priser inkludert i Nivå 1 som er observerbare for eiendelen eller forpliktelsen, enten direkte (dvs. som priser) eller indirekte (dvs. utledet fra priser).

Nivå 3: grunnlag for virkelig verdi måling for eiendelen eller forpliktelsen som ikke er basert på observerbare markedsdata (ikke observerbar kilde).

Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	0	1 782 202 532	615 114 196	2 397 316 727
Rentebærende papirer	0	4 151 275 285	0	4 151 275 285
Utlån og fordringer	403 391 245	0	0	403 391 245
Sum	403 391 245	5 933 477 817	615 114 196	6 951 983 257

Note 14: Innskutt egenkapital

Spesifikasjon av innskutt egenkapital	
Antall innskuddsbevis	8
Beløp pr. innskuddsbevis	
Innskuddsbevis 1	27 000 000
EK overført fra KLP	475 287
Tinginnkudd	245 000 000
Innskuddsbevis 2	10 000 000
Innskuddsbevis 3	10 162 991
Innskuddsbevis 4	10 517 241
Innskuddsbevis 5	10 660 920
Innskuddsbevis 6	10 814 176
Innskuddsbevis 7	11 050 991
Innskuddsbevis 8	11 932 139
Sum innskutt egenkapital pr. 31.12	347 613 745

Note 15: Kapitalavkastningsrente

	2023	2022	2021	2020	2019
Kapitalavkastningsrente rente etter Dietz formel	8,96%	-11,67%	5,71%	3,73%	3,39%
Verdijustert kapitalavkastningsrente	8,96%	-11,70%	7,56%	8,63%	9,38%
Kapitalavkastningsrente på selskapsporteføljen	4,88%	2,76%	6,34%	7,93%	2,06%

Note 16: Resultatanalyse

	Premiebetalende	Sum 2023	Sum 2022
Avkastningsresultat i kollektivporteføljen			
Inntekt fra investeringer i kollektivporteføljen	493 550 940	493 550 940	-654 953 820
Tilført rente	-110 287 659	-110 287 659	-111 508 638
Avkastningsresultat	383 263 281	383 263 281	-766 462 458
Overført til bufferfond	375 986 574	375 986 574	-702 651 645
Sum disponering til forsikringsfond	375 986 574	375 986 574	-702 651 645
Overført til risikoutjevningfond	7 276 707	7 276 707	-7 727 574
Sum disponering av avkastningsresultat	383 263 281	383 263 281	-710 379 219
Risikoresultat			
Premiebetalende med sparing	28 403 054	28 403 054	54 443 912
Reassuranseresultat	-354 200	-354 200	-207 000
Risikoresultat	28 048 854	28 048 854	54 236 912
Overført til premiefond	28 048 854	28 048 854	27 118 456
Overført til risikoutjevningfond	0	0	27 118 456
Sum disponering av risikoresultat	28 048 854	28 048 854	54 236 912
Administrasjonsresultat			
Administrasjons- og forvaltningspremie	34 717 953	34 717 953	33 839 652
Netto frigjort administrasjonsreserve	4 835 444	4 835 444	4 522 484
Forvaltnings- og forsikringsrelaterte kostnader	-37 808 909	-37 808 909	-39 359 757
Administrasjonsresultat	1 744 489	1 744 489	-997 621
Teknisk regnskap			
Avkastningsresultat	383 263 281	383 263 281	-766 462 458
Risikoresultat	28 048 854	28 048 854	54 236 912
Administrasjonsresultat	1 744 489	1 744 489	-997 621
Overført til andre forsikringsfond	-404 035 428	-404 035 428	675 533 189
Forfalt rentegarantipremie og fortjenesteelementer	17 381 159	17 381 159	17 002 040
Teknisk regnskap	26 402 355	26 402 355	-20 687 938
Endring i opptjent egenkapital			
Resultat av teknisk regnskap	26 402 355	26 402 355	-20 687 938
Netto gevinst på investeringer i selskapsporteføljen	35 631 205	35 631 205	14 910 495
Kostnader i ikke-teknisk regnskap	-3 352 896	-3 352 896	-1 624 486
Skattekostnader	-13 840 499	-13 840 499	179 991
Andre inntekter og kostnader	556 966	556 966	244 355
Endring i opptjent egenkapital	45 397 131	45 397 131	-6 977 582
Avstemming av endring i opptjent egenkapital			
Opptjent egenkapital 01.01	302 343 940	302 343 940	309 321 525
Opptjent egenkapital 31.12	347 741 071	347 741 071	302 343 943
Endring i opptjent egenkapital	45 397 130	45 397 130	-6 977 582

Note 17: Antall ansatte

Pensjonskassen har fem ansatte.

Note 18: Godtgjørelse til styret og daglig leder

	Utbetalt i 2023
Daglig leder	1 386 667
Styret:	
Oddmund Åsen	149 563
Rolleiv Lind	103 544
Wenche Øverås	80 534
Fred Magne Johansen	39 017
Ståle Madsen	41 517
Ivar Sæther	11 505
Heidi Bakkeland	80 534
Ann-Mari Heimstad	5 931
Anne Birgit Nilsen	51 271
Anni Skogmann	61 025
Rita Roaldsen	33 800

Harstad kommunale pensjonskasse dekker 50% av kostnadene til daglig leder.
Pensjonskostnader til egne ansatte.
Daglig leder har ikke avtale om sluttvederlag.
Ingen av styrets medlemmer eller daglig leder har lån, forskuddsbetalinger eller sikkerhetsstillelse i pensjonskassen.

Note 19: Tilstrekkelighetstest

Nytt dødelighetsgrunnlag («K2013») er fullt finansiert.
For øvrig vurderer aktuar grunnlaget for de forsikringsmessige avsetninger som tilstrekkelig og avsatt i henhold til lov og forskrifter.

Note 20: Gjenforsikring

Pensjonskassen har inngått avtale med Arch Re om katastrofegjenforsikring. Maksgrense er 230 MNOK og pensjonskassens egenandel er 20 MNOK. Ratingen er A+.
Gjenforsikringen dekker tidsperioden 01.01.2024 til 31.12.2025 og er betalt med kr 195 000 kr for 2024.

Note 21: Forutsetningene for forsikringsforpliktelsene

For dødelighet og sivilstandselementer benytter pensjonskassen tariffgrunnlaget K2013 med Finanstilsynets minstekrav til marginer.
For uførehet benytter pensjonskassen egen uføretariff basert på pensjonskassens risikoeksponering og erfaringer.
Gjennomsnittlig grunnlagsrente var 2,19 prosent pr. 31.12.2023. Premiefondet er i regnskapsåret tilført en rente på 2,0 prosent.

Note 22: Endringer i forsikringsforpliktelsene

	Premie- reserve mv.	Premiefond	Bufferfond	Totalt
1. Inngående balanse	4 687 930 518	276 900 563	291 662 990	5 256 494 071
2. Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelsene				
2.1 Netto resultatførte avsetninger (resultatpost 6 samt del av resultatpost 5.2.1)	398 854 313	9 388 709	-702 651 645	-294 408 623
2.3 Risikoresultat tilordnet forsikrings-kontraktene (resultatpost 8.2)	0	27 118 456	0	27 118 456
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelsene				
3. Ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelsene	355 504 648	43 057 215	375 986 574	774 548 437
3.1 Overføringer mellom fond	0	-22 335 397	0	-22 335 397
Sum ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelsene	0	-22 335 397	0	-22 335 397
4. Utgående balanse	5 043 435 166	297 622 381	667 649 564	6 008 707 112

Note 23: Bestand, antall medlemmer

	Tromsø kommune	Tromsø Parkering AS	Tromsø Havn	Tromsø kommunale pensjonskasse	Tromsø kirkelige fellesråd	Tromsøbadet
Antall aktive medl (ekskl uføre)	6 789	19	40	4	65	85
Antall pensjonister	2 033	10	16	0	25	0
herav uførepensjonister	516	1	1	0	5	0
herav alderspensjonister	1 325	9	13	0	17	0
herav ektefellepensjonister	177	0	2	0	3	0
herav barnpensjonister	15	0	0	0	0	0
Antall ikke løpende oppsatte	17 236	23	57	1	187	117
Antall løpende oppsatte	1 184	1	0	0	15	0
herav uførepensjonister	421	0	0	0	4	0
herav alderspensjonister	692	1	0	0	9	0
herav ektefellepensjonister	42	0	0	0	1	0
herav barnpensjonister	29	0	0	0	1	0
Sum	27 242	53	113	5	292	202

	Remiks miljøpark AS	Remiks næring AS	Tromsøbolig KF	Remiks husholdning AS	Tromsø Brann og Redning KF	Totalt
Antall aktive medl (ekskl uføre)	3	3	9	6	114	7 137
Antall pensjonister	5	14		11	1	2 115
herav uførepensjonister	2	8		4	0	537
herav alderspensjonister	3	5		5	1	1 378
herav ektefellepensjonister	0	1		2	0	185
herav barnpensjonister	0	0		0	0	15
Antall ikke løpende oppsatte	40	134		94	36	17 925
Antall løpende oppsatte	3	8		3	0	1 214
herav uførepensjonister	2	6		2	0	435
herav alderspensjonister	1	1		1	0	705
herav ektefellepensjonister	0	1		0	0	44
herav barnpensjonister	0	0		0	0	30
Sum	51	159	9	114	151	28 391

Note 24: Forsikringsmessige avsetninger

	Kollektive ordninger	Oppsatte rettigheter	Sum
Premiereserve mv.	3 319 851 388	1 723 583 778	5 043 435 166
Premiefond	297 622 382	0	297 622 382
Bufferfond	667 649 563	0	667 649 563
Sum	4 285 123 333	1 723 583 778	6 008 707 112

Note 25: Premiefond fordelt pr selskap

Premiefond fordelt per enhet:	Tromsø kommune	Tromsø Parkering AS	Tromsø Havn	Tromsø kommunale pensjonskasse	Tromsø kirkelige fellesråd	Tromsøbadet KF
Inngående balanse	260 281 103	7 574 958	6 464 649	56 114	1 832 079	118 793
Tilbakeført premiereserve v/ fratredelse	3 391 933	17 893	33 364	5 817	34 306	29 144
Tilbakeført premiereserve v/ overgang til ny OFTp	5 644 592	29 777	55 522	9 680	57 089	48 499
Garantert rente	5 073 938	151 998	130 220	1 418	36 982	3 168
Uttak fra premiefond	-22 400 004	0	0	0	-250 000	0
Resultatfordeling	26 688 963	202 313	358 209	28 213	289 767	78 972
Utgående balanse	279 191 465	7 979 661	7 047 022	155 733	2 005 406	282 843

Premiefond fordelt per enhet:	Remiks miljøpark AS	Remiks næring AS	Tromsøbolig KF	Remiks husholdning AS	Tromsø Brann og Redning KF	Totalt
Inngående balanse	88 896	73 903	0	83 153	326 913	276 900 564
Tilbakeført premiereserve v/fratredelse	482	600		900	11 502	596 143
Tilbakeført premiereserve v/overgang til ny OFTp	2 790	3 194	0	5 567	78 408	3 602 416
Garantert rente	4 642	5 316	0	9 264	130 481	5 994 862
Uttak fra premiefond	1 616	1 361	0	1 574	8 808	5 411 083
Resultatfordeling	-97 824	-83 920	0	-99 792	0	-22 931 540
Utgående balanse	81 759	71 004	31 085	65 626	152 942	28 048 854
Utgående balanse	82 361	71 459	31 085	66 292	709 054	297 622 382

	2023	2022	2021	2020	2019
Premiefond	297 622 382	276 900 564	264 205 181	430 298 155	190 374 367
Årets premie (premietilskudd)	506 744 438	557 291 929	458 005 897	318 827 460	388 946 246
Premiefondets størrelse i forhold til årets premie	0,59	0,50	0,58	1,35	0,49
Premiefondet i % av ordinær premie	58,73%	49,69%	57,69%	134,96%	48,95%

Premiefondets anvendelse de siste 5 år	2023	2022	2021	2020	2019
Inngående balanse	276 900 564	264 205 181	430 298 155	190 374 367	147 884 851
Korrigerer inngående balanse	596 143				
Sum premie	-506 744 438	-557 291 929	-458 005 897	-318 827 460	-388 946 246
Innbetalt til premiefond/ belastet premiefond	483 812 898	533 480 147	273 028 310	316 294 587	403 275 333
Overføringer fra KLP	0	0	0	510 256	0
Tilbakeført premiereserve v/fratredelse	3 602 416	333 309	5 901 511	15 143 802	8 907 559
Tilbakeført premiereserve v/overgang til ny OFTp	5 994 862	3 930 688	-427	205 000 000	0
Garantert rente	5 411 083	5 124 713	6 729 517	3 958 065	3 054 762
Resultatdisponering (til/fra fond)	28 048 854	27 118 456	6 254 012	17 844 538	16 198 108
Utgående balanse	297 622 382	276 900 564	264 205 181	430 298 155	190 374 367

Note 26: Forfalte premier

	2023	2022	2021	2020	2019
Terminpremie 01.01	186 940 154	222 877 370	223 595 042	195 785 934	158 609 215
Premie for inn og utmeldinger	0	0	0	0	26 833 444
Terminpremie lønnsendring	0	46 626 279	1 113 863	-728 864	6 171 204
Engangspremie lønnsregulering	64 671 235	26 444 266	18 719 011	6 188 461	59 303 940
Øvrig engangspremie aktive	0	0	0	0	5 151 875
Engangspremie for regulering av løpende pensjoner	198 983 283	160 348 417	174 697 106	38 411 659	45 908 963
Engangspremie for regulering av oppsatte rettigheter	0	0	0	0	23 165 693
Premie for bruttogaranti	4 050 653	49 968 643	-11 038 450	26 493 964	12 767 474
Engangspremie for AFP 65-67		14 003 985	19 584 681	19 218 358	18 670 648
Administrasjonspremie	12 900 764	13 166 259	13 166 259	12 436 065	11 302 577
Premie for kapitalforvaltning	21 817 190	13 797 447	13 797 447	12 945 340	11 823 751
Premie for rentegaranti	4 687 931	3 939 717	3 939 717	4 573 806	3 955 440
Fortjenestemargin	12 693 229	14 215 711	14 215 711	14 031 782	13 370 701
Tilbakeført premier		-8 096 166	-13 784 488	-10 529 046	-8 088 685
Sum	506 744 438	557 291 929	458 005 897	318 827 460	388 946 246

Note 27: Solvensmargin

	2023	2022
Solvensmarginkrav		
Kollektiv tjenestepensjon	210 388 952	188 545 007
Etterlattepensjon	8 869 015	8 720 150
Uførepensjon og premiefritak	6 477 550	3 654 354
Sum solvensmarginkrav	225 735 516	200 919 511
Ansvarlig kapital		
Innskutt egenkapital	347 613 745	335 681 606
Opptjent egenkapital	254 856 048	216 735 625
Fradrag urealiserte gevinster selskapsportefølje	-22 718 437	0
Kjernekapital	579 751 356	552 417 231
Ansvarlig lånekapital som medregnes	-	-
Sum netto ansvarlig kapital	579 751 356	552 417 231
<i>Beløp i 1000 kr</i>	2023	2022
Netto ansvarlig kapital iht solvensmarginregelverket	579 751 356	552 417 231
Tilleggsavsetninger eller bufferfond (50 %)	333 824 782	145 831 495
Risikoutjevningfond (50 %)	46 442 511	42 804 158
Solvensmarginkapital	960 018 649	741 052 884
Overskudd solvensmarginkapital	734 283 133	540 133 372
Kapital i prosent av krav	425,3 %	368,8 %

Note 28: Type pensjonsordning

Pensjonskassen ble etablert 1. oktober 2014. Ordningen til Tromsø kommune, Tromsø Parkering og Tromsø Havn er flyttet fra DnB til pensjonskassen. I 2018 ble følgende foretak flyttet til pensjonskassen: Tromsø Kirkelige Fellesråd, Tromsøbadet KF, Remiks Husholdning AS, Remiks Miljøpark, Remiks Produksjon og Remiks Næring. I 2021 ble Tromsø Brann og Redning KF flyttet til pensjonskassen. I 2023 ble Tromsøbolig KF flyttet til pensjonskassen.

Note 29: Beskrivelse av pensjonsytelsene

Pensjonsordningen er en offentlig kollektiv pensjonsordning som følger Sentral generell særavtale 2020 – pensjonsordninger (SGS 2020) som supplerer Hovedtariffavtalen i KS' tariffområde.

Navn på arbeidsgiverne: Tromsø kommune, Tromsø Parkering AS, Tromsø Havn KF, Tromsøbadet, Tromsø kommunale pensjonskasse, Tromsø Kirkelige Fellesråd, Remiks Husholdning AS, Remiks Miljøpark, Remiks Produksjon, Remiks Næring og Tromsø Brann og Redning KF.

Note 30: Transaksjoner med nærstående parter

Innbetalinger:	Administrasjonskostn.	Premie	EK-innskudd
Tromsø kommune	1 775 321	456 716 837	11 932 139
Tromsøbadet KF	0	542 512	0
Tromsø kommunale pensjonskasse	0	533 113	0
Tromsø Havn KF	0	5 221 271	0
Tromsø brann og redning	0	6 157 593	0
Tromsø kirkelige fellesråd	0	4 820 984	0
Tromsø parkering	0	2 954 353	0
Remiks Husholdning AS	0	0	0
Remiks Miljøpark AS	0	1 289 220	0
Remiks Næring AS	0	2 222 099	0
Utbetalinger:	Driftskostnader		
Tromsø Kommune		2 087	
Remiks Næring		0	

Note 31: Utbetalte pensjoner

	2023	2022	2021	2020	2019
Uførepensjon	31 722 844	31 453 913	30 620 384	28 706 037	28 743 974
Alderspensjon	110 895 301	101 142 386	92 601 953	84 870 446	80 803 784
Etterlattepensjon	10 793 229	11 024 488	9 945 635	8 199 073	7 185 169
Barnepensjon	1 883 625	596 385	583 547	754 541	983 659
Mottatte refusjonspenger	-25 138 031	-22 285 666	-20 126 903	-16 878 982	-17 554 813
AFP	17 967 221	14 992 386	16 760 353	14 923 193	15 316 989
Korrigert pensjon fra tidligere år	13 555	0	-102 135	0	0
Frigjort reserve ved gjenopptak	0	0	5 887 128	0	0
Utbetalte refusjonspenger	13 043 733	13 825 565	10 700 422	10 621 355	8 851 627
Sum	161 181 477	150 749 457	146 870 384	131 195 663	124 330 388

Note 32: Stresstest

For å investere i aksjer og obligasjoner er det påkrevet at pensjonskassen er i besittelse av finansiell bufferkapital for å motstå store markedssvingninger. Bufferkapitalen basert på stresstest I pr. 31.12 består av følgende elementer:

	2023	2022
Samlet kapitalkrav for markedsrisiko	1 170 447 870	1 055 944 536
Samlet kapitalkrav for livsforsikringsrisiko	363 556 055	343 537 388
Samlet kapitalkrav for motpartsrisiko	10 134 514	1 249 862
Sum kapitalkrav før korrelasjonseffekt	1 544 138 439	1 400 731 786
Samlet tapspotensial før operasjonell risiko	1 312 539 076	1 189 660 101
Operasjonell risiko	24 898 241	21 624 439
Justering for den tapsabsorberende evnen til utsatt skatt	-200 615 598	-181 692 681
Samlet risiko	1 136 821 719	1 029 591 859
Pensjonskassens soliditetssituasjon viser pr 31.12		
Ansvarlig kapital/Bufferkapital	1 696 724 297	1 258 976 743
Overskudd/underskudd av ansvarlig kapital	559 902 578	229 384 884
Solvenskapaldekning/Bufferkapitalutnyttelse	149%	122%

Aktuar og revisjonsberetning

Foto: Ørjan Marakatt Bertelsen

Til selskapsmøtet i Tromsø Kommunale Pensjonskasse

Uavhengig revisors beretning

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Tromsø Kommunale Pensjonskasse som består av balanse per 31. desember 2023, resultatregnskap, oppstilling av endringer i egenkapital og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og gir årsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2023, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen og annen øvrig informasjon som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker verken informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen eller annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

PricewaterhouseCoopers AS, Dronning Eufemias gate 71, Postboks 748 Sentrum, NO-0106 Oslo
T: 02316, org. no.: 987 009 713 MVA, www.pwc.no
Statsautoriserte revisorer, medlemmer av Den norske Revisorforening og autorisert regnskapspørerselskap

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet. For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til: <https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Oslo, 7. mars 2024
PricewaterhouseCoopers AS

Thomas Steffensen
Statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

AKTUARBERETNING 2023 FOR TROMSØ KOMMUNALE PENSJONSKASSE

Gabler Pensjonstjenester AS er aktuarfunksjon for Tromsø kommunale pensjonskasse. Pensjonskassens aktuarfunksjon sørger for at pensjonskassen til enhver tid blir drevet på en forsikringsteknisk ansvarlig måte.

Etter vår vurdering er forsikringsavsetningene i balansen pr. 31.12.2023 og tilordning av resultat fastsatt i samsvar med gjeldende lover og forskrifter.

Rimeligheten i fordelingen i henhold til Lov om Forsikringsvirksomhet § 3-13 (Tilordning av avkastning, overskudd) og § 3-14 (Overskudd på risikoresultatet) er vurdert i samsvar med Lov om Forsikringsvirksomhet § 3-18 (Anvendelse av overskudd tilordnet kontrakten).

Pensjonskassen har benyttet pristariffer som er meldt til Finanstilsynet i samsvar med Lov om Forsikringsvirksomhet § 3-7 (Meldeplikt og tilsyn med pristariffer).

Premiereserven for de kontraktfastsatte forpliktelsene er beregnet i samsvar med Lov om Forsikringsvirksomhet § 3-9 (Premiereserve knyttet til kontraktfastsatte forpliktelser).

Kommentar:

Ingen

Oslo, mars 2024

Gabler Pensjonstjenester AS

Isabelle Graasvoll
Aktuarfunksjon